

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2036
2,90 € | 30 SETEMBRE 2018

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

Els joves fan seu el Sínode

Testimonis esperançats davant l'Assemblea

Carrera, memòria viva P. I-XVI

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PALAU MINOICS I MONESTIRS DE CRETA

DEL 3 AL 13 DE DESEMBRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

DEL 10 AL 14 DE DESEMBRE

Pessebres als ALPS ITALIANS

DEL 28 DE NOVEMBRE AL 2/3 DE
DESEMBRE

Llums de Nadal a NOVA YORK

DEL 12 AL 24 DE GENER 2019

Festes de Lalibela - ETIÒPIA

DEL 24 AL 29 D'ABRIL 2019

Pasqua ortodoxa al LÍBAN

DEL 27 DE DESEMBRE 2018 AL 3 DE GENER 2019

EGIPTE: Creuer especial de Cap d'Any pel Nil

Club⁺amics

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478

El bisbe Carrera i «Catalunya Cristiana»

En aquest número de *Catalunya Cristiana* publiquem un suplement especial en record del bisbe Joan Carrera i Planas, auxiliar de Barcelona, en el desè aniversari de la seva mort. Una dècada dona ja una certa perspectiva del seu ministeri, del seu paper en el món de la cultura i, en concret, de la comunicació.

Mossèn Joan ja de jove va apostar pels mitjans escrits a l'Hospitalet de Llobregat i a Badalona, on s'integrà de seguida en la redacció de la revista *Aubada*. A banda de les moltes publicacions ciclostilades quasi clandestines que circulaven en els anys de la dictadura i on s'endevina la seva mà.

Des de primera hora va col·laborar a *Catalunya Cristiana*. El fundador del setmanari Joan E. Jarque ha explicat que anaven alternant-se els editorials. El P. Bernabé Dalmau, en l'acte commemoratiu que es va celebrar a Montserrat l'11 de juliol passat, va recordar que, en una visita que va fer al nostre setmanari, va demanar al director que no es prescindís mai de la columna *Ara mateix* de Joan Carrera. Són un miler llarg d'articles que en el decurs de 25 anys va escriure setmanalment, primer com a mossèn, més endavant com a bisbe, recopilats i presentats per Joan E. Jarque i editats a La Magrana (2010).

El 1989 quan *Catalunya Cristiana* portava deu anys de trajectòria i cinc-cents números, mossèn Joan escrivia en la seva columna un article gairebé programàtic on afirmava que el nostre setmanari treballa «al servei d'aquest espai pastoral

català [encertada denominació] i ho fa no des d'una idea particular d'Església, sinó des de la comunitat real, amb la seva jerarquia i el seu poble i amb un gran respecte per tots i cadascun dels colors i dels matisos que formen el seu mosaic. El seu missatge i el seu objectiu són aquests, precisament: que dins la Catalunya popular i dins la Catalunya política i dins la Catalunya cultural i dins la Catalunya econòmica i dins la Catalunya esportista... hi ha una Catalunya cristiana: un petit i alhora un gran llevat que ens cal dinamitzar».

El 1991, quan Carrera fou consagrat bisbe, també Mons. Jarque es va ocupar de dissenyar el seu anell episcopal seguint el disseny de la capçalera del setmanari: quatre barres i la creu. El va realitzar el joier Manel Tena i fou ofrena dels lectors del setmanari. Més endavant, el mateix bisbe va arribar a oferir el seu segell tan preuat per ajudar a finançar Ràdio Estel, una oferta que refusà amablement l'aleshores directora Teresa Pou.

El 2006, arran de la Jornada Mundial de les Comunicacions (avui incomprendiblem preterida en les nostres diòcesis), el bisbe Joan opinava que «seria bo aprofitar-la per ajudar les persones a integrar en una perspectiva d'humanisme cristià les noves tècniques de comunicació». A tots els qui fem possible setmana rere setmana aquesta revista, ens dona molta força recordar el coratge del bisbe Joan i ens encomanem a la seva intercessió.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

12
Opinió

15
Vida eclesial

24
La veu dels pastors

I-XVI
Homenatge al bisbe Joan Carrera

26
Reportatge

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

38
Vida Creixent

39
Laudato Si

41
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Mn. Josep M. Turull, primer rector de la Sagrada Família

PÀGINA 18

20
Convocat un Sínode diocesà a Vic

Vidal i Barraquer, el cardenal de la pau

PÀGINA 36

Gna. Alicia Gonzalo, vint anys de missionera a Rússia

PÀGINA 26

38
Vida Creixent

La setmana en tuits

ALBA SABATÉ GAUXACHS
@ALBA_SABATE

Periodista

Hem parlat de *socialmedia*, *influencers*, valors, tendències i reptes de futur. #MappingYoungReligion, la recerca global que avui hem presentat @AleteiaES i l'@ObsBlanquerna a la Saint Thomas More Yale

RAQUEL @PARICIRAQUEL
Bisbat de Vic

El bisbe de Vic acaba de convocar un Sínode «Aixeca't i camina». L'últim havia estat el 1945

PHILIP PULLELLA
@PHILIPPULLELLA

Corresponsal de Reuters al Vaticà
«Germans i germanes de la màfia, penediu-vos-en!», diu el Papa a Sicília

JORDI CUIXART @JCUIXART
President d'Òmnium Cultural

Missatge des de la presó: «Sense diàleg, l'ésser humà s'asfixia», deia Panikkar. I aquesta nit totes les religions dialogaran a Barcelona. Que així sigui tot l'any i arreu del món

Zoom

CARME MUNTÉ

Àrea d'Audiovisuals/Hospital Universitari de Bellvitge

La cantautora Marina Rossell ha actuat per als pacients de tres unitats de l'Hospital Universitari de Bellvitge: psiquiatria, cures intensives i diàlisi (a la imatge). Va ser el 18 de setembre i es tractava del primer concert d'un projecte amb l'associació Música en Vena per millorar l'estada de les persones ingressades a través de la música.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

A primera hora

Joan Trias, Borja de María, David García i Toni Huguet fan possible, de dilluns a divendres de 8 a 9.30 h, l'espai *A primera hora*, un magazín generalista d'actualitat, anàlisi i servei. Comentaris, entrevistes, resum de premsa, una selecció musical especial i diverses seccions setmanals configuren 90 minuts de ràdio agradable per començar el dia. Entre els espais temàtics, destaquen el col·loqui amb gent gran *Think Tank* (dilluns), *Naturalment Doctor Pros* (dimarts amb Beth Bardají), *Plusvàlua Dones* (dijous amb Montserrat Nebreira) i *Nous estels* (divendres amb músics i artistes joves).

Entre els primers continguts de la temporada, destaca una entrevista, el 18 de setembre, a Josep Miquel Arenas, Valtònc. El raper mallorquí acaba de veure com la justícia belga ha rebutjat la seva extradició perquè no veu cap delicte en les seves lletres. «La creació artística no hauria de ser mai condemnada, perquè no tindriem la música o les pel·lícules d'ara», assegurava. Igualment anunciava que vol «arribar si cal al Tribunal Europeu de Drets Humans i aconseguir que els 16 rapers condemnats quedin lliures».

L'efemèride de la setmana

5 d'octubre del 1825: neix a Sant Cugat del Vallès Josep Maria Bocabella, impulsor de la construcció del temple de la Sagrada Família a Barcelona.

J. M. ALIMBAU ARGILA

Medalla de plata de l'Institut de Teologia
Espiritual de Barcelona

Gna. Montserrat,
gràcies per tot el que
vas fer, en el teu
acompanyament humà
i espiritual, a cadascun
dels residents

PENSANT-HO MILLOR

Acompanyar l'agonitzant

«Acompanyar» significa «menjar el pa junts». Ve del llatí *companio*, companyia, i de *pan-panis*, pa. Ha mort per a aquest món, la Gna. Montserrat Ripollès, hospitalària de la Santa Creu. Va ser la responsable de la infermeria de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol de Barcelona, fins al 2009.

Gràcies per tot el que vas fer, en el teu acompanyament humà i espiritual, a cadascun dels residents. Pel teu servei i bondat. Pel teu lliurament humil i eficient. Com si no fessis res. Sempre amb un «sí» generós, amb el teu somriure benèfic, ajudaves, acompanyaves.

Recordo un dia que hi havia un agonitzant sol, a la seva habitació. Tenia la porta entreoberta. Eren més de les onze de la nit. Et vaig veure asseguda en una cadira, al seu costat. L'acompanyaves amb la teva presència. Li agafaves la mà i resaves... Feies que no es complís la frase de Pascal: «¡Moriràs sol!»

Però tu estaves allí, igual com la Mare de Jesús, que va acompanyar el seu espòs sant Josep en la seva agonia. Ella també *stabat*, «estava dempeus», al costat de la Creu, acompanyant el seu Fill Jesús.

Beneïda siguis, Gna. Montserrat, pel bé i l'amor que ens vas donar i per la companyia que vas fer als agonitzants!

Segons diu L. Quartieri: «La nostra missió de seguidors de Jesús, en l'actualitat més que mai, és el deure d'entrar en comunió fraterna amb la persona que sofreix, que ens necessita. Viure en comunió és, avui més que mai, una necessitat: elevem l'acció, a la dimensió espiritual de l'amor, d'entendre i comprendre l'altre, com definia santa Edith Stein, amb la paraula *empatia*: "La capacitat de posar-se en el lloc de l'altre i, en un instant, saber el que sent i viu i, fins i tot, el que pensa, desitja i vol el qui sofreix".»

M. Van der Meer, autor de *La hora veinticinco*, va escriure: «Nosaltres, a la Terra, només tenim una cosa per fer: estimar. El cor de la persona humana és molt més ampli que tot l'univers...»

UN NOU LLINDAR

Amb el papa Francesc, comunió plena

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Sempre, però especialment en aquests moments, hem de manifestar el nostre afecte, adhesió i solidaritat amb el papa Francesc

Sensibles als temps que vivim, hem de manifestar sempre, però especialment en aquests moments el nostre afecte, adhesió i solidaritat amb el nostre estimat papa Francesc. Sempre ens demana que preguem, que l'acompanyem en la difícil missió de guiar l'Església, sentint-nos corresponsables dels camins que anem traçant i transitant per comunicar arreu l'Evangeli de Jesús. Ell, per l'encàrrec que li ha estat confiat, n'està donant testimoni de manera molt valenta i compromesa. Tot un exemple a seguir!

El dia de la seva elecció —ho recordem molt bé— un cardenal amic seu li va dir: «No t'oblidis dels pobres!» Des del primer instant, no sols no els oblida, sinó que ha apostat decididament per ells interpel·lant constantment les nostres consciències. És evident que la seva actitud evangèlica incomoda moltes persones que voldrien una Església inflada de poder i que no combreguen amb la impostergable renovació que ens està demanant. Tolerància zero davant dels abusos a menors, total solidaritat amb les víctimes, lluita contra la corrupció, començant per la dels mateixos membres de l'Església, l'antagonisme radical entre màfia i vida cristiana, crida constant a la

conversió personal perquè sigui un fet la urgent conversió pastoral.

Units amb el papa Francesc, de cor i de fets, rebutjam tant els atacs que està rebent com les invitacions a desoir els seus ensenyaments i menysprear la seva persona. Ens acaba de dir no fa gaire que «és necessari que cadascun dels batejats se senti involucrat en la transformació eclesial i social que necessitem», una transformació que reclama «la conversió personal i comunitària». Hem d'agrair-li la seva total entrega, les seves paraules clares, els seus gestos, les seves homilies i escrits, la seva proximitat i tendresa de tracte, la seva sensibilitat pels més pobres i exclosos, el seu treball a favor de la vida, de la justícia, de la creació, de la pau i dels drets humans.

Deixem-nos contagiar pel seu testimoni d'amor, ple d'ardor evangèlic i servei incondicional, a l'estil de Jesús, el bon Pastor. Ben units, serà bo fer-ne pregària.

Els joves, la fe i el dicerniment vocacional

**Les noves generacions de cristians
preparen el Sínode i demanen més
comprensió a l'Església**

Mn. Bruno Bérchez acompanyat d'un grup de joves durant la JMJ celebrada a Cracòvia el 2016.

SARA HUGUET

«Volem sentir-nos actius en l'Església i que allò que opinem es tingui en compte»

L'anunci que va fer el papa Francesc ja fa més d'un any explicant que el Sínode dels bisbes 2018 aniria dedicat als joves i el discerniment vocacional, va ser rebut amb una gran expectació. Alguns hi van veure una oportunitat per fer arribar la veu dels joves a tots els estaments de l'Església, altres com una manera de reflexionar sobre la concepció que té l'Església dels joves, però tots estaven d'acord que l'elecció del tema del Sínode va ser un gran encert, necessari per descobrir i analitzar quina és la situació avui.

«Instrumentum laboris»

Una de les característiques que defineixen a la perfecció aquest Sínode que començarà el 3 d'octubre i finalitzarà el 28 del mateix mes és tot el treball previ de preparació. En tractar una temàtica allunyada de l'experiència de molts dels prelats que hi participaran, el papa Francesc va decidir que calia una reunió amb diferents joves d'arreu del món per conèixer què demanen i escoltar la seva veu. D'aquesta

manera, del 19 al 25 de març, el Pontífex es va reunir a Roma amb 300 joves per celebrar la reunió presinodal, de la qual en van sortir les bases d'un document, és a dir, l'*instrumentum laboris*, que serà el principal fonament del Sínode. Aquest document conté també les opinions i pensaments de més de 15.000 joves d'arreu del món, que a través de les xarxes socials van explicar on es troba el jove d'avui i analitzar reptes i oportunitats. Aquesta iniciativa és una mostra més de l'expectació que ha generat aquest Sínode.

Un Sínode molt esperat

Un exemple de la il·lusió que ha generat entre els joves l'arribada d'aquest Sínode el trobem en Mn. Bruno Bérchez, director del Secretariat de Pastoral de Joventut de la diòcesi de Barcelona. Tal com explica, tot el treball previ és un gran senyal que demostra que realment es busca escoltar els joves: «Tots els documents elaborats al presínodo són importants perquè al Sínode es pugui parlar a partir

BRUNO BÉRCHEZ

«Els joves són els millors evangelitzadors dels joves»

«És important que al Sínode es pugui parlar a partir de l'experiència dels joves i no de la dels bisbes»

de l'experiència dels joves i no de la dels bisbes.» No obstant això, Bruno Bérchez confessa que el resultat del Sínode encara és incert, ja que és difícil saber si es plantejaran mesures i iniciatives concretes: «Tots sabem que l'Església ha d'escoltar més els joves, però el més important és saber com fer-ho, i que es posin sobre la taula iniciatives que es portin a la pràctica.»

Des de la seva experiència, un dels principals punts que Bérchez creu que el Sínode haurà de tenir en compte és la relació actual dels joves i l'Església, que està condicionada pel progressiu envelliment dels feligresos. «Quan un jove entra en una església i hi troba gent gran, sovint acaba pensant que no és el seu lloc», comenta el director del Secretariat de Pastoral de Joventut. És per aquest motiu que, com explica, per millorar la relació entre els joves i l'Església abans caldria crear ambients adequats per a la gent gran però també per als més joves.

Una altra persona que també espera l'arribada d'aquest Sínode amb esperança és Sara Huguet, membre de la Delegació de Joves de Tarragona. La Sara ha participat en alguns dels qüestionaris *online* que s'han fet per preparar el Sínode, i ha estat gràcies a iniciatives com aquestes que va començar a veure en el Sínode una oportunitat perquè les noves generacions se sentin més participats dins l'Església: «És important que els joves puguem participar en aquestes reunions, ens demostra que no només hi som presents sinó que podem aportar idees o propostes noves des de la perspectiva de la nostra edat.» El seu desig, com va explicar als qüestionaris en què va participar, és sentir que els joves són una part activa de l'Església i, per tant, que les seves idees s'arribin a tenir en compte no només al Sínode, sinó una vegada aquest hagi finalitzat.

El repte de les noves tecnologies

A l'hora d'analitzar la situació dels joves d'avui, sigui en l'àmbit que sigui, cal tenir sempre present que les noves tecnologies són molt importants en el seu dia a dia. Ja en els primers documents del pre-sínode els joves van plantejar als bisbes una actualització de l'Esglé-

sia pel que fa a l'ús de les eines digitals. La resposta per part dels prelats, com explica Bérchez, va ser la millor que es podia esperar: «Els bisbes van advertir que els joves, com a nadius digitals, han de ser els encarregats d'ensenyar a l'Església com navegar i evangelitzar el món digital.» Han estat precisament els grups de joves els que ja han començat a utilitzar les eines digitals per compartir pensaments i transmetre la fe, com es va demostrar aquest mateix any a l'Aplec de l'Esperit de Tortosa, on va participar Sara Huguet: «A l'Aplec es va fer una gran gestió de les eines tecnològiques, va ser un exemple de com les eines digitals poden ajudar a fer l'Església més present al món dels joves.»

Un altre exemple del bon ús que s'està fent de les tecnologies per part dels joves dins de l'Església va ser precisament la multitudinària connexió *online* que va fer possible la redacció de *Instrumentum laboris*. Com exposa Bérchez, «no s'ha d'esperar que sigui la gent gran la que mostri les virtuts i perills d'aquestes eines, sinó que ho han de fer els joves, que han nascut en aquest món».

Relleu generacional

La falta de vocacions és una altra de les realitats a les quals ha de fer front l'Església actualment, per aquest motiu també es posarà sobre la taula durant el Sínode, ja que va molt relacionada amb la falta d'interès en l'Església per part

de les noves generacions. Malauradament, són cada vegada més comuns casos com els de la Sara, que, quan explica als seus amics que és creient, veu com aquests se n'estranyen: «Quan afirmes que participes en activitats relacionades amb la parròquia o simplement quan afirmes que ets creient, a vegades la gent se sorprèn.» Per això revertir aquesta situació és un dels reptes de l'Església actual, ja que són els joves els que han de prendre el relleu generacional. Com explica la mateixa Sara, s'han de tenir en compte diversos factors a l'hora d'entendre per què cada vegada hi ha menys vocacions: «Dir sí a una vocació no és fàcil, avui dia els compromisos són complicats de mantenir en tots els àmbits, i

el fet de conèixer pocs mossens joves fa que pocs joves es plantegin el sacerdoci com una opció de vida.»

Més enllà de les vocacions, és encara més important cuidar la funció dels joves com a evangelitzadors, ja que, com explica Mn. Bruno, aquesta tasca és essencial a l'actualitat: «No calen molts capellans, ara ens calen més missioners al carrer. Joves que siguin evangelitzadors a l'escola, a la ciutat... si això passa, les vocacions seguiran arribant.»

Propostes per al Sínode

Per preparar el Sínode, el mateix cardenal de Barcelona va demanar a Bérchez que com a director del Secretariat de Pastoral de Joventut fes una sèrie de propostes que poguessin ajudar a fer l'Església més propera als joves. Per fer-ho, es va reunir amb diversos responsables de les parròquies de la ciutat, i després d'analitzar cada cas, va advertir que totes les propostes passaven per tenir més professionals de la pastoral de joves: «Fins que no tinguem unes persones molt més dedicades plenament als joves de manera professional, com una vocació, continuarà el problema de l'acompanyament dels joves a les parròquies.» I és que com ell creu, «els joves són els millors evangelitzadors dels joves», per això és important formar-los i capacitar-los perquè puguin anunciar l'Evangelí als seus companys i amics.

Per la seva banda, la Sara també proposa l'acompanyament com una de les assignatures a millorar: «Necessitem oferir als joves una experiència de Déu, i no limitar-nos a l'ensenyament de la doctrina catòlica. Si s'aconsegueix crear un vincle amb Déu, els mateixos joves voldran conèixer moltes qüestions de la doctrina catòlica.»

Tots dos són un clar exemple de les ganes que tenen els joves d'arreu del món de millorar la seva relació amb l'Església, i de sentir-se més actius. Mentre esperen que en breu comenci el Sínode, la participació massiva que s'ha fet per preparar-lo demostra que ens trobem davant d'un moment molt esperançador, i que al contrari del que es pugui pensar, els joves es preparen per prendre el relleu.

FRANCESC TORRALBA

Professor de la Fundació Blanquerna-URL

El valor central de l'humanisme és la persona humana.

Hi ha l'humanisme cristià (Jacques Maritain, Emmanuel Mounier), que té com a font d'inspiració l'Evangeli de Jesús; l'humanisme existencialista, forjat per Jean-Paul Sartre, autor de *L'existencialisme és un humanisme* (1946) i per Martin Heidegger, artífex de la *Carta sobre l'humanisme* (1946).

Hi ha també l'humanisme marxista, que es nodreix dels textos del jove Karl Marx (Ernst Bloch); l'humanisme ecumènic, que cerca el camp d'intersecció entre la fe cristiana i el marxisme (Adam Schaff); la psicologia humanista (Carl Rogers, Erich Fromm), que reacciona contra la psicologia sense ànima,

LA SAL DE LA TERRA

Vindicar l'humanisme

i l'humanisme ateu (André Malraux), modalitat que va estudiar amb profunditat el teòleg Henri de Lubac en el seu conegut assaig *El drama de l'humanisme ateu*.

Es podria dir que les dues tesis que estan latents en la postura humanista són: «L'ésser humà és l'ésser més digne que existeix en el món» (primera tesi) i «l'ésser humà és qualitativament diferent de qualsevol altra realitat del món» (segona tesi).

El transhumanisme, com l'animalisme, qüestiona la sublim dignitat de la persona humana

Tant en el transhumanisme, com en el posthumanisme, l'ésser humà és un ésser que pot i ha de ser superat, un ésser que ja no ocupa el lloc preeminent que li atorga l'humanisme. En aquesta ideologia, les fronteres entre la condició humana i la condició tècnica es difuminen, així com també en la filosofia animalista, les fronteres ontològiques, axiològiques i jurídiques entre la condició humana i la condició animal queden reduïdes a la mínima expressió.

El transhumanisme, com l'animalisme, qüestiona la sublim dignitat de la persona humana, el principal fonament de l'humanisme europeu. Enfront d'aquest desafiament, és imprescindible bastir, de nou, els arguments decisius que sostenen els drets i les llibertats de la nostra civilització.

MIRADA AL MÓN

Arrels, el far de la nostra humanitat

Mil persones dormint al carrer. Avui, a Barcelona. Són 3.500 les persones que no tenen llar a la ciutat de Barcelona, més de 48.000 a Catalunya i més de 400.000 a Europa. Són dades esfereïdores, darrere de les quals hi ha persones, famílies senceres, que s'han vist abocades a demanar ajuda o, directament, haver de dormir al carrer.

Davant d'aquesta realitat que ha anat en augment en els darrers anys, la Fundació Arrels acompanya aquestes persones en el seu camí cap a l'autonomia i els ofereix allot-

Europa necessita d'aquesta ciutadania activa perquè tothom pugui viure en unes condicions dignes

jament, alimentació i atenció social i sanitària. I el més important, l'escalf. Són persones que s'han quedat a la perifèria de la nostra societat del benestar. I Arrels els allarga la mà.

El voluntariat, la dignitat, l'acompanyament... mouen la seva acció. Aquests són també els valors intrínsecs sobre els quals es va edificar la UE: l'ajuda als altres, la cohesió social i el benestar comú. Arrels és exemplar a l'hora de parlar de ciutadania i de valors europeus.

Per aquest motiu, vam decidir presentar la seva candidatura al Parlament Europeu per optar al Premi Ciutadà Europeu 2018. I l'Eurocambra ha reconegut la tasca d'Arrels i li ha concedit aquest guardó. Arrels se l'ha guanyat a força de servir i atendre, sensibilitzar, denunciar situacions injustes, fer propostes i estar al costat del qui més ho ne-

FRANCESC GAMBÚS

Eurodiputat

cessita. Les administracions públiques no sempre arriben on haurien d'arribar. Per això, Europa necessita d'aquesta ciutadania activa perquè tothom pugui viure en unes condicions dignes. Això que coneixem com a benestar social és quelcom que només es dona al Vell Continent. Hem de seguir treballant perquè ningú no es quedi enrere. Aquest és l'objectiu del Pilar Social Europeu.

Arrels seguirà sent necessària per a la societat europea mentre persisteixi l'exclusió social i hi hagi persones dormint al carrer. Avui, encara és així.

Mai no hem de deixar de treballar per construir una societat inclusiva on el benestar arribi a tothom. En aquest sentit, Arrels és el far de la nostra humanitat.

SABER ESCOLTAR

L'arpa de deu cordes

Un company em deia que jo era «papista». La figura del Papa ha tingut, per a mi, un significat cabdal. Sempre m'impresiona escoltar la promesa del Papat a sant Pere, abans de la mort del Senyor i com, després de la Resurrecció, confeix a Pere el primat de l'Església. He conegut diversos papes. Cadascun d'ells amb un carisma diferent. El Papa és un do de Déu a l'Església. La presideix en l'amor i, per això, l'acompanyen diversos dons.

El papa emèrit Benet XVI sempre m'ha fet un gran respecte. A Joseph Ratzinger l'he apreciat a través de la seva teologia i de la seva gran humilitat. Un sacerdot que el va tractar em deia que era un gran savi i una persona molt humil.

Un bisbe m'explicava que, en la

visita quinquenal al Papa, el cardenal Ratzinger va rebre el conjunt de bisbes d'una regió eclesiàstica. Els va acollir amb un tracte exquisit. Entre ells, hi havia un monsenyor que prenia notes sense parar. El bisbe del grup li preguntà si aixecava acta de la sessió. Ell li respongué: «No, escric perquè Ratzinger sempre diu coses noves.»

Acaba de sortir el llibre *Leyendo la Biblia con el papa Benedicto*. La lectura és amena. A l'inici de l'escrit, tracta els deu manaments. I, al final d'aquesta part, amb la visió oberta de la teologia, tracta dels Pares de l'Església, fent referència especial a sant Agustí.

Ratzinger escriu amb la mirada global als deu manaments: sant Agustí interpretava les paraules del

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

salm 144: «Tocaré per a Vós l'arpa de deu cordes.» Les deu cordes corresponien als deu manaments. Exposa Agustí: «Aquestes deu cordes, els deu manaments, només ressonen bé si vibren amb la caritat del cor. La caritat és la plenitud de la Llei. Qui viu els manaments com la dimensió de l'única caritat, canta realment el "càntic nou"... Es tracta de "cantar amb l'arpa de deu cordes amb un cor nou, de cantar amb els sentiments de Crist, de viure els deu manaments en la dimensió de l'amor, contribuint així a la pau i a l'harmonia del món".»

El Papa és un do de Déu a l'Església

P-J YNARAJA
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Circulen notícies amargues pel que fa a l'Església. No hi cap dubte que és una realitat desoladora, que molts coneixien en secret i que ara, en iniciar la tasca de neteja que ha iniciat el Papa, pot semblar que tot està podrit. Com netejar una casa.

La pederàstia i l'abús, en l'àmbit de la sexualitat, sembla que és el mal més gran que envaeix l'Església. La mirada es fixa exclusivament en el clergat i s'atribueixen tots els mals al celibat obligatori dels preveres. S'oblida que el celibat és una particularitat exclusiva dels que pertanyem a l'Església catòlico-llatina. S'ignoren, o es volen ignorar, les realitats de les altres Esglésies i comunitats cristianes. Fixar-s'hi millor serviria per corregir moltes errades, que no arrelen en la genita-

A PROPÒSIT DE...

Actualitat

litat sinó, com va afirmar el Senyor, en el cor de l'home.

Al Papa, en canvi, sense deixar de lamentar i demanar perdó públicament (això no havia passat mai), el preocupa el clericalisme. Què és clericalisme? Un altre dia escriuré sobre això.

No hem d'ignorar l'abundància de màrtirs cristians en nombre, que no havia estat igual en tota la història, amb la particularitat, no observada mai, que si anem molt lentament cap a la unitat de les Esglésies,

---

No podem ignorar la tasca generosa de moltes persones i institucions d'Església

ells, els màrtirs, fan l'ecumenisme. Els que persegueixen no distingeixen entre les diferents comunitats que s'emparen en la mateixa fe. I no oblidem que els màrtirs són les flors del cristianisme i que, si una planta fa flor, sabem segur que gaudeix de bona salut.

Sí que ha pogut haver gent d'Església pederasta, però no ignorem la tasca generosa dels missioners, la dedicació als pobres i necessitats, Càritas i els ordes religiosos que acullen els desemparats. El lliurament a la pregària dels contemplatius, ells i elles, cartoixans i monestirs carmelitans, per citar un exemple emblemàtic. El seu lliurament il·lumina el món amb tant de fulgor que els pecats esmentats no són capaços d'apagar-ne l'esplendor.

SIGNES D'AVUI

Una crida a la concòrdia

El cardenal Omella, a la seva glossa dominical anterior a la celebració de la Diada, va fer una crida a la concòrdia. Hi afirmava en connexió amb la nota dels bisbes de les diòcesis catalanes: «Em sembla que només en un clima de concòrdia és possible avançar cap a “una solució justa a la situació creada que sigui mínimament acceptable per a tots, amb un gran esforç de diàleg des de la veritat, amb generositat i amb recerca del bé comú”.» Poden semblar paraules ingènues, però són molt realistes. Un clima de concòrdia facilita la solució, encara que sigui molt difícil, tremendament difícil, com és el cas que ens ocupa.

La paraula *concòrdia* conté dos elements bàsics: la feina conjunta i la dimensió cordial. La sintonia fa-

ilita l'acord, perquè predispesa a posar-se en la pell de l'altra persona. La violència policial, l'aplicació de l'article 155 i els despropòsits judicials han constituït una mala solució als problemes plantejats. Els han agreujat i els han proporcionat una dimensió internacional. Els rius emocionals han negat tots els espais de trobada. El discurs de la raó ha estat substituït per l'exercici del poder, distribuït de manera immensament desigual entre totes dues parts. Qui el manté en gairebé tots els registres es podria preguntar per què no l'ha utilitzat per so-

El discurs de la raó ha estat substituït per l'exercici del poder

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

lucionar els problemes en comptes de deixar-los podrir, per què no ha aconseguit captar per a un projecte comú tots els integrants, per què hem arribat a aquesta situació extrema. Anihilar l'adversari no és la solució. La venjança, tampoc.

Mentre hi hagi polítics i líders socials a les presons, mentre existeixin persones que es poden passejar per tot el món menys tornar al seu país sense córrer riscos impensables a l'exili... la concòrdia no podrà iniciar el seu camí. Qualsevol via de negociació quedarà bloquejada. Espero que no sigui això el que es busca, encara que s'observen massa interessos en joc que fan preveure el pitjor.

Som a temps d'escoltar aquesta crida a la concòrdia i articular-la a través d'una resposta política?

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Després d'un estiu de «diàspora», ens retrobem. Retrobar-se és sovint una de les grans alegries que reserva la vida: amb els amics, els companys, els familiars, els veïns... I, quan tenim la sort de retrobar-nos amb molts amics de diferents llocs, el goig es multiplica.

El primer retrobament, quan vaig tornar d'uns dies de descans, va ser amb uns amics molt entranyables, els veïns.

I és que al pis on vivim la comunitat, hi tenim uns veïns d'excepció i amb ells gaudeixo de la seva capacitat d'encaixar les dificultats de la vida.

Formaven part de la gran quantitat de gent sense sostre que hi ha a la nostra ciutat. Es refugiaven on podien, arrossegant les seves malalties amb una grandesa d'ànim que

FINESTRA A LA VIDA

El retorn i els retrobaments

ja voldria tenir jo. Les seves pagues d'invalidesa no donaven ni de bon tros per accedir gairebé ni a una habitació. Els vam ajudar a llogar, per pocs diners, un pis mig abandonat que ells podien aconseguir fer-lo habitable. A poc a poc, el van arreglant més al seu gust i traspuen felicitat per tot arreu cada vegada que aconsegueixen construir una taula amb fustes velles que troben pel carrer, o arreglar les parets, la llum, la cuina, o donen una capa de pintura quan poden.

N'hem d'aprendre tant! Es cuiden l'un de l'altre quan es posen una mica més malalts que habitualment, cosa que, per cert, no els impedeix d'anar al menjador social, o a participar en activitats d'Arrels o de l'Hospital de campanya de Santa Anna, on són assidus.

I quan al Banc d'Aliments els donen productes amb abundància, ens venen a veure i ens en donen alguna cosa. Sabent amb la il·lusió que ho fan, està clar que no ho podem refusar. I els deixem fer, perquè estem segures que és més agradable poder donar que haver de rebre sempre.

Un altre retrobament molt esperat és el dels nombrosos amics de l'Hospital de campanya que hem rebut amb abraçades sinceres a la nostra capella de la Pietat convertida en centre d'acollida, i als voltants de Santa Anna.

Retrobar-se és una de les grans alegries que reserva la vida

Vida eclesial

Aquesta setmana presentem el document *Episcopalis communio*, ens apropem a l'Església de la República Centreafricana, entrevistem el nou rector de la Sagrada Família, Mn. Josep M. Turull, i us informem del Sínode diocesà de Vic

AICA

Ciutat del Vaticà

Presentada la constitució apostòlica «Episcopalis communio»

El Sínode dels Bisbes, al servei del Poble de Déu

El cardenal Lorenzo Baldisseri, secretari general del Sínode dels Bisbes; Mons. Fabio Fabene, subsecretari, i Dario Vitali, consultor de la Secretaria General del Sínode dels Bisbes i professor de Teologia Dogmàtica a la Pontifícia Universitat Gregoriana, van ser els encarregats de presentar la constitució apostòlica *Episcopalis communio* del papa Francesc, sobre l'estructura del Sínode dels Bisbes.

El cardenal Baldisseri va explicar que aquesta constitució porta data del 15 de setembre, cosa que no és una tria casual si es pensa que aquest mateix dia del 1965 el papa Pau VI instituïa el Sínode dels Bisbes. Així mateix, va destacar que fa tres anys, el 17 d'octubre del 2015, amb motiu del 50è aniversari de la institució del Sínode, Francesc va pronunciar una allocució que ha estat considerada com un dels discursos teològicament més significatius del pontificat. Aleshores, després d'haver afirmat que «en una Església sinodal, el Sínode dels Bisbes és només la manifestació més evident d'un dinamisme de

comunió que inspira totes les decisions eclesials», el Papa precisava que el Sínode, «representant l'episcopat catòlic, esdevé una expressió de la col·legialitat episcopal dins d'una Església que és totalment sinodal».

Com va afirmar el cardenal Baldisseri, en cert sentit aquell discurs anticipava ja de forma sintètica els principals continguts d'aquesta nova constitució. I va afegir que el nou dinamisme que Francesc ha imprès a la «màquina» sinodal havia comportat, ja aleshores, una àmplia renovació dels procediments, que esperava que fos acollida de forma estable en la normativa del Sínode.

A més, va oferir sintèticament alguns detalls sobre la nova constitució apostòlica, un text que s'articula en dues grans seccions: una de doctrinal, composta per deu paràgrafs, i una de disciplinària, composta per vint-i-set articles. I va donar quatre claus de lectura principals.

La primera és la referència al Concili Vaticà II, d'on neix el Sínode dels Bisbes. La segona l'ofereix la referència al tema de la renovació de l'Església, ja que el Papa no mira només el passat, el darrer Concili, sinó també el present, l'hora actual de l'Església, que va entrant en una nova etapa evangelitzadora, a la qual se li demana amb força que es constitueixi a totes les regions de la terra en un «estat permanent de missió».

La tercera clau podria considerar-se decisiva, ja que es tracta del factor més nou d'aquesta constitució, que configura en certs aspectes una veritable «refundació» de l'organisme sinodal, és a dir, la integració estable del Sínode dins del marc

El text s'articula en
dues grans seccions:
una de doctrinal
i una de disciplinària

d'una Església constitutivament sinodal, tal com va ser proposat en l'esmentat discurs amb motiu del cinquantenari del Sínode.

La quarta clau de lectura, en canvi, es troba en el darrer paràgraf de la part doctrinal perquè, en cert sentit, és la que es configura com la més rica de futur. Es tracta de la dimensió ecumènica, tal com el mateix Papa ja ho havia expressat en manifestar la seva convicció que, en una Església sinodal, també l'exercici de la primacia de Pere podrà rebre més llum.

En aquest sentit, el Papa no està sol, per damunt de l'Església; sinó dins seu com a batejat entre els batejats i dins del Col·legi Episcopal com a bisbe entre els bisbes, cridat alhora —com a Successor de Pere— a guiar l'Església de Roma que presideix en l'amor totes les Esglésies.

«El Sant Pare exhorta l'Església a llegir els signes dels temps», va subratllar Mons. Fabene, aclarint que aquesta via no és una novetat, sinó el camí que sempre ha recor-

regut l'Església, tal com demostra l'experiència del Concili Vaticà II. També va observar que és veritat que l'expectativa mediàtica pel Sínode sobre la Família va ser molt forta respecte de la registrada fins ara pel Sínode sobre els Joves, tant pels temes candents que es van tractar en aquella oportunitat, com perquè ens trobàvem a l'inici del pontificat de Francesc, primer Papa de formació conciliar. Però va assegurar que l'interès per aquest Sínode imminent és ampli, tant a les famílies com a les comunitats parroquials.

Per la seva part, el professor Vitali va al·ludir a la novetat més substancial d'aquest document, que es troba en el darrer i primer subjecte eclesial, el Successor de Pere, que permet encaminar i portar a la pràctica el procés sinodal. I això per la capacitat d'emprendre aquesta via i romandre fidels al tarannà sinodal, no únicament com a pràctica eclesial, sinó com a forma de ser Església.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

L'Església davant la robòtica

Pocs es preparen per a l'imminent allau de robots que irrompan en la vida quotidiana de les persones arreu del planeta. I això que els robots ja els tenim entre nosaltres: els caixers al supermercat són substituïts progressivament per màquines que comptabilitzen la compra i ens cobren. Els automòbils sense conductor es comercialitzaran d'aquí a ben poc. Els serveis d'atenció telefònica de les empreses fan servir mecanismes d'intel·ligència artificial per respondre les preguntes més freqüents, i els dispositius electrònics tenen interlocutors digitals que responen verbalment les nostres preguntes. Aviat hi haurà robots assistents personals per a ancians i nens.

Té això alguna cosa a veure amb l'Església? Sí, i molt!

Primer, perquè amb la robotització s'eliminaran milions de llocs de treball, en particular els que requereixen menys especialització. Això exigeix a tota la societat —i a l'Església— una estratègia molt articulada per tal que no es produeixi un trencament social de proporcions enormes: caldrà facilitar la supervivència i l'ocupació de grans masses de població. A més, això implica un canvi de prioritats educatives urgent: les joves generacions requeriran una preparació humana, comunicativa i interpersonal que els permeti participar activament en la construcció del futur.

I segon perquè «res del que és humà no més aliè». En aquest progressiu perfeccionament dels robots i de la intel·ligència artificial, sorgeix cada cop amb més força la pregunta: «Què és el que és humà?» «Què diferenciarà les màquines "intel·ligents" dels éssers humans?»

És imprescindible que l'Església, «experta en humanitat», reflexioni, maduri una aportació i l'ofereixi a la societat robotitzada, necessitada d'orientació en aquest camí cap al desconegut.

LETICIA SOBERÓN

Barcelona

Josep M. Turull,
primer rector de la basílica

«La Sagrada Família
és un bé enorme per
a l'Església i la ciutat»

CARME MUNTÉ

El capellà Josep Maria Turull ha finalitzat una etapa de tretze anys com a rector del Seminari Conciliar de Barcelona per començar-ne una de nova a la basílica de la Sagrada Família. I si bé des del 2010, la data de la dedicació, cada vegada hi ha estat més implicat, és a partir d'ara quan hi tindrà dedicació plena. Turull (Parets del Vallès, 1966) inicia el ministeri com a rector de la basílica i de la parròquia de la Sagrada Família el dissabte 29 de setembre a les 19.30 h.

Primer rector que aglutina parròquia i basílica. Era necessària aquesta figura?

Era necessària amb l'objectiu d'avançar de manera més coordinada. En el moment en què es va plantejar el relleu de Mn. Lluís Bonet, després de 25 anys de servei, va semblar que el més oportú era que el rector dels dos àmbits fos el mateix. És una previsió de futur: un cop s'acabi la construcció de la Sagrada Família, creixerà i se'n desenvoluparà totalment la potencialitat religiosa. L'any 2026 ja estaran finalitzades les torres centrals i el claustre, i només quedarà la façana de la Glòria i l'entorn.

L'entorn de la Sagrada Família sempre aixeca polseguera. S'arribarà a un acord que satisfaci totes les parts?

No hem de deixar de confiar amb la providència, com de fet ho va fer Gaudí, que ja al seu temps molts consideraven un eixelebrat. Molta gent no se l'ha acabat de creure. De la mateixa manera que la providència ha fet que la basílica anés avançant, esperem que també ajudi a fer veure que val la pena que s'acabi de la millor manera possible. La Sagrada Família és un bé enorme per

«A molta gent que se sent aliena a l'Església, veient l'obra de Gaudí, se'ls obren interrogants i els cauen prejudicis»

«La Sagrada Família no és un Palau de Congressos ni una sala de concerts. Segons quina activitat no hi trobarà el seu lloc»

a l'Església, és evident, però també per a la ciutat. Moltíssima gent ens visita atreta per la basílica, especialment des del 2010. Crec que Barcelona entendreà que és un bé per a tota la ciutat i que, per tant, val la pena aprofitar-lo en bé de tots.

No deixa de ser providencial que l'edifici més icònic d'una ciutat secularitzada sigui justament una església.

Quan Gaudí va començar el projecte havia de rebre alguna il·luminació especial de l'Esperit Sant perquè el que va fer, i el motiu pel qual ho va fer, es mostra ara que tenia molta raó de ser, en el sentit que va posar totalment la imatge a fora perquè l'església parlés des de fora i parlés als de fora. A molta gent que se sent aliena a l'Església, veient l'obra de Gaudí, se'ls obren interrogants i els cauen prejudicis. A través d'aquesta escletxa a la paret de la seguretat personal és per on l'Esperit Sant pot entrar.

El responsable de la junta constructora o el responsable de la basílica? Qui mana realment a la Sagrada Família?

A la Sagrada Família hi mana l'arquebisbe de Barcelona. Dit això, la responsabilitat sobre el tema constructiu i turístic correspon a la junta del temple, amb l'arquitecte en cap, Jordi Faulí, i el presi-

Turull amb els vitralls de Joan Vila-Grau com a teló de fons. / Agustí Codinach

«El cardenal Omella té molt d'interès que s'acceleri el procés de beatificació de Gaudí i vol posar-hi els mitjans per aconseguir-ho»

dent delegat, Esteve Camps. La meua tasca és en l'àmbit pastoral, litúrgic, catequètic i evangelitzador. Hem de treballar conjuntament, si bé els àmbits de responsabilitat són diferents. És cosa meua vetllar perquè la dimensió constructiva s'adeqüi als usos i serveis que ha tenir una església, i procurar que els que hi entren com a turistes en surtin com a pelegrins.

La seva missió és posar les bases i els pilars de l'estructura que tindrà la basílica. Quins són aquests grans pilars?

Són els pilars de l'Església. Caldrà vetllar per l'element evangelitzador mitjançant la via de la bellesa. De fet, per alguna cosa deu ser que el Pontifici Consell per a la Nova Evangelització té la Sagrada Família com a icona. En continuïtat, hi ha la dimensió catequètica: és una fantàstica catequesi en pedra que permet aprofundir en moltes qüestions de fe. Hi ha

l'element fonamental litúrgic, que ja estem potenciant amb les misses internacionals. Un altre àmbit important és l'atenció als pobres, que s'ha de viure de forma destacada en aquesta església coneguda com «la catedral dels pobres». Finalment, cal destacar la dimensió de comunitat creient que sosté la basílica. Es tracta que la gent pugui viure la fe en un marc eclesial i comunitari que li permeti inserir-se en el conjunt de l'Església.

I la dimensió cultural?

La Sagrada Família és per ella mateixa un element cultural de primer ordre. Dit això, està i estarà oberta a tots els elements culturals que siguin fruit de la fe. Segons quina activitat no hi trobarà el seu lloc.

Toca dir que «no» a moltes institucions?

La Sagrada Família no és un Palau de Congressos ni una sala de concerts. En aquest sentit, ha de complir la normativa de la Santa Seu pel que fa a l'ús de les esglésies per a qüestions que no siguin estrictament litúrgiques o religioses. D'altra banda, el fet de tenir clara la nostra especificitat impedeix que entrem en competència deslleial amb altres espais.

Quina valoració fa de la missa internacional, que es va posar en mar-

xa el 9 de juliol del 2017 i que vostè coordina?

El resultat és molt positiu. La gent se'n va no només amb el goig d'haver visitat la Sagrada Família sinó d'haver-la viscut pel que Gaudí la va fer: celebrar-hi l'eucaristia i el culte. Hi assisteixen una mitjana de 700 persones cada diumenge, que és l'aforament que havíem previst. Ara bé, potser haurem d'ampliar-lo a mesura que vagi sent més coneguda.

La missa internacional se celebra a les nou del matí els diumenges i dies de precepte. La resta de misses es fan a la cripta. En un futur caldrà invertir l'ordre?

És lògic que l'espai habitual de celebració sigui la cripta, on hi caben unes 300 persones. La basílica té una capacitat massa gran i quedaria molt pobra. A Sant Pere del Vaticà, només en casos excepcionals es fa servir tota la basílica. De fet, la Sagrada Família es fa servir més sovint perquè cada diumenge hi ha almenys una celebració. També s'hi fan misses excepcionals, com són beatificacions o aniversaris significatius de congregacions religioses. Ara bé, a mesura que s'acabin les obres, és lògic que les grans celebracions com la Missa del Gall, el Dijous o Divendres Sant es facin a dalt.

La litúrgia també haurà de conviure amb un altre rept: el turisme i la necessitat de continuar obtenint ingressos.

Sí, caldrà trobar l'equilibri entre l'ús litúrgic, propi de l'església, i l'ús turístic, propi d'un monument d'aquestes característiques. Per tant, és lògic que hi hagi cada vegada més eucaristies però sempre permetent l'entrada de turistes. Així mateix, val la pena agrair a tota la gent que fa donatius o deixa el seu llegat a favor de la Sagrada Família. És molt important per avançar en la construcció.

A la tomba de Gaudí sempre hi ha ciris i flors, cosa que en posa en relleu la devoció. Com avança el procés?

Em consta que el cardenal Joan Josep Omella té molt d'interès que s'acceleri el procés de beatificació i vol posar-hi els mitjans per aconseguir-ho. Tots tenim ganes de veure reconeguda la seva santedat. Encara que no és del nostre temps, Gaudí és un sant molt per al nostre temps pel que significa d'unió de cultura i fe, i per tota la genialitat que va aportar al món de l'art, de l'arquitectura i de la ciència constructiva.

La darrera convocatòria va ser l'any 1945

El bisbe convoca un Sínode diocesà

RAQUEL PARICI I PUJOL
VIC

El 15 de setembre del 1803 es consagra l'actual catedral de Vic després que cap a finals del segle XVII fos necessària una reconstrucció completa de l'anterior. La commemoració d'aquesta efemèride serveix per celebrar cada any al bisbat de Vic el Dia de la Catedral i Jornada diocesana.

La jornada, que serveix per iniciar el nou curs pastoral —enguany amb el lema «Tots som enviats!»—, començava, el diumenge 16 de setembre, amb una visita a la canonja romànica redescoberta recentment i acabava amb una missa a la catedral de Sant Pere. La construcció de la canonja romànica de la catedral de Vic s'ha d'emmarcar en les importants reformes del conjunt catedralici que va engegar el bisbe Oliba a partir del seu nomenament com a bisbe de Vic el 1018.

Va ser en finalitzar la missa quan el bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova i Casanova, anunciava la decisió de convocar un sínode i lliurava la carta pastoral *Aixeca't i camina (Jn 5,8)* que explica els motius que l'han portat a prendre aquesta decisió.

Hi ha una llarga tradició de sínodes a la diòcesi de Vic. Durant algunes èpoques cada any, després de Pasqua, el bisbe convocava el sínode diocesà. Tractaven de qüestions pràctiques de la pastoral. L'al·lusió més primitiva es reporta a un sínode celebrat el 1015 i n'hi ha de més coneguts, com algunes constitucions del bisbe Oliba aprovades en els sínodes dels anys 1030 i 1033, que estableixen la regulació de la Pau i Treva, promulgades pel gran bisbe, promotor d'una de les institucions que tot seguit arrelaren en el món feudal com a base de convivència humana. Fins a mitjan segle XVIII, són nombrosos els sínodes documentats al bisbat de Vic. Després d'aquesta data no consta que se'n celebrés cap altre fins al 1945, que va ser el darrer fins que aquest 16 de setembre el bisbe Romà

«Ens pertoca donar una mirada als símptomes de les nostres “paràlisis” personals i comunitàries, per anar a l'arrel»

«Hem de ser capaços d'anunciar de nou la bellesa de l'Evangelí, en tots els camps»

ha firmat el decret del nou sínode diocesà.

S'enceta, així, un període que durarà fins al curs pastoral 2021-2022 on tots els cristians de la diòcesi són cridats a treballar per fer les reformes necessàries de les estructures al servei de l'evangelització que el mateix papa Francesc demana. Després d'una primera etapa preparatòria, començarà el treball dels grups sinodals parroquials. Aquest treball ha de desembocar en les ponències i propostes que han de ser el marc de desenvolupament del Sínode diocesà pròpiament dit. «Aixeca't i camina, Església de Vic» és la invitació que fa el bisbe de Vic en el moment en què es compleix el quinzè aniversari del seu episcopat.

Canvi d'època

«Som en un canvi d'època, en un nou paradigma, en una situació nova en la història i, per tant, per a la nostra Església diocesana», expressa el bisbe Romà Casanova pel que fa a les raons que l'han portat a convocar el sínode. «Un canvi social

El bisbe va signar la convocatòria al final de la missa del Dia de la Catedral.

Manu Mart

profund que demana una mirada profunda a la realitat. Solament hem de mirar l'estat de les nostres comunitats i parròquies, i el nombre minvant de sacerdots i de religiosos. En aquest moment de l'Església, el sant pare Francesc ens crida a ser una Església en sortida. Hem de ser capaços d'acollir aquest reptes missioner i evangelitzador.»

Durant la missa crismal de l'any passat, l'11 d'abril del 2017, Mons. Casanova ja va expressar que en el seu cor de pastor de l'Església de Vic, hi naixia, «amb temor i amb respecte», la crida de convocar el Sínode diocesà. «Vaig fer motiu de reflexió i pregària, des de la mirada a la realitat, aquesta primera intuïció de convocar el Sínode diocesà. I sobretot en vaig fer motiu de consulta als organismes de comunió de la diòcesi: el Col·legi de Consultors, el Consell Presbiteral, el Consell Diocesà de Pastoral, així com també els arxiprestos. Tot i que el dret canònic solament demana que el bisbe, en cas de voler convocar un sínode, ho ha de fer després d'escoltar el Consell Presbiteral, vaig voler consultar tots els organismes de comunió.»

Necessitat de guariment

Segons explica el bisbe de Vic, «una primera i fonamental actitud per emprendre el

Sínodo diocesà és reconèixer la nostra necessitat de guariment. No podem negar l'evidència que les nostres comunitats passen per moments de dificultat, tant en el nombre com en les opcions clarament cristianes. Ens pertoca, així, a tots nosaltres de donar una mirada als símptomes de les nostres "paràlisis" personals i comunitàries, per anar a l'arrel».

«Per a moltes persones, Déu ja no és el referent en les qüestions fonamentals de la vida», prossegueix Mons. Romà Casanova, «els cristians ens veiem immersos en tendències socials que poden apagar la força transformadora de la fe». Una atmosfera que segons el bisbe de Vic també «porta els mateixos membres de l'Església a idees i comportaments secularitzats, a viure com si Déu no existís». Així, «aquesta societat secularitzada mostra signes de necessitat de guarició: la situació ecològica insostenible, la urgència d'una regeneració ètica, els estralls del relativisme en els més febles de la societat, les diferents fonts d'egoisme».

La invitació és clara: «Hem de ser capaços d'anunciar de nou la bellesa de l'Evangelí, en tots els camps: la bellesa de la família, la bellesa de la fraternitat humana, la bellesa de tenir un cor pur i net, la bellesa de la defensa de la vida, la bellesa de la pobresa evangèlica.»

Caminar junts

Pel que fa al lema *Aixeca't i camina* (Jn 5,8) convida a «aixecar-se i trencar la comoditat, les rutines, és una actitud imprescindible per emprendre de veritat el Sínode diocesà». El referent bíblic és el paralític de Betzata. «També nosaltres, com a Església de Vic», afirma el prelat, «volem posar-nos de nou en camí, fent l'experiència de comunió que és el Sínode diocesà. Caminar junts, aquest és el significat de la paraula "sínodo". Els reptes que tenim al davant nostre com a creients i com a Església són grans. No podem mirar a un altre costat o deixar, simplement, que passi el temps, esperant temps millors. El Sínode és un *kairós*, un temps oportú que el Senyor ens ofereix per afrontar els reptes que tenim plantejats. Necessitem, doncs, caminar més junts, fressar els camins de l'Evangelí sempre nou. Necessitem escoltar-nos els uns als altres perquè el que és de tots, per tots ha de ser acollit, pensat, resat, programat. El que a tots afecta, per tots ha de ser tractat.»

TESTIMONIS DE FE

ACN

República Centreafricana: Església oblidada al cor d'Àfrica

El 24 de març del 2013 el musulmà Michel Djotodia va arribar al poder gràcies a un cop d'Estat amb l'ajuda de la coalició rebel, de majoria musulmana, anomenada *Seleka*. Aquesta coalició va aterrir tot el país. Arribava als pobles, ciutats, parròquies i missions per robar. A aquests abusos els seguien segrestos, violacions, pillatges i massacres que van començar a formar part de la vida quotidiana. Davant de la inoperància de l'Estat, la població va crear grups de defensa anomenats *Anti-Balaka*. Aquestes milícies ideades per defensar les víctimes van perdre el rumb i es van dedicar a cometre actes de venjança en massa contra tots els musulmans. Davant de l'apel·latiu de «milícies cristianes» amb el qual la premsa ha qualificat els *Anti-Balaka*, l'Església s'ha mantingut sempre distant d'aquest moviment.

L'Església centreafricana no ha parat de tendir ponts, acollir refugiats i intercedir per la pau i la reconciliació, la qual cosa en aquests darrers mesos ha costat la vida a tres sacerdots.

La nova estratègia dels dos grups armats consisteix a evitar combats frontals i organitzar emboscades contra els civils a les carreteres. Aquesta violència ha

provocat la fugida de nombroses famílies: unes viuen amuntegades en camps de refugiats, altres escampades per la muntanya o exiliades a la República Democràtica del Congo. L'Església no es pot mostrar ni insensible ni indiferent davant d'aquest drama humanitari. Dia a dia es desvia per mitigar el sofriment de la població desplaçada.

La vida pastoral està pràcticament paralitzada. Les capelles estan en ruïnes, hi han calat foc o han estat profanades pels grups armats. Els sacerdots no poden arribar a les comunitats rurals o a la perifèria de les ciutats. Tan sols les parròquies catedralícies d'Alindao i la de Mobaye funcionen amb normalitat. Aquests sacerdots s'enfronten a la por, a les amenaces i a la inseguretat perquè s'han quedat amb els desplaçats. Pastoral de presència: trobada, escolta, visita, consell, moments d'alegria i de dolor compartits... i també, administració de sagraments.

Molts sacerdots han estat víctimes de saquejos, han assistit impotents a l'assassinat dels seus fidels i han estat agredits o amenaçats de mort... però continuen portant-los consol. Troben la seva raó de ser en la fe en Crist i en la germanat indestructible que els uneix a l'entorn de la vida de pregària, les celebracions eucarístiques i les oportunitats de compartir moments d'alegria i dolor.

Un altre repte és restablir la relació entre cristians i musulmans. En alguns pobles la convivència és gairebé impossible. En altres indrets, cristians i musulmans estan en contacte sense que això sigui garantia de convivència. En aquesta convivència aparent, cada comunitat desenvolupa una actitud de desconfiança cap a l'altra. La por a l'altre s'ha convertit en una nova forma de vida. L'Església continua treballant des de la confiança que la reconciliació és possible: a la República Centreafricana no té lloc una guerra de religions.

Dona-hi suport amb la teva caritat i pregària: www.ayudaalaiglesia-necesitada.org o 932 373 763.

Òscar Romero, mestre de bisbes

PACO XAMMAR, s.j.
Fundador dels Comitès Solidaritat
Òscar Romero a Catalunya

Molt abans que ens ho digués el papa Francesc, Òscar Romero ja va ensenyar als bisbes i a tothom que qui vol servir la causa del Regne «ha de fer olor d'ovella».

En l'homilia del 23 d'abril del

1978, poc menys de dos anys abans del seu assassinat, va dir: «Els bisbes no manem amb un sentit despotí. No ha de ser així. El bisbe és el servidor més humil de la comunitat perquè Crist ho va dir als apòstols, els primers bisbes. El que vulgui ser més gran entre vosaltres, que es faci el més petit. La nostra conducció, la nostra paraula és servei.»

El 10 d'agost del mateix any repren el tema: «No tinc cap inconvenient a ser destruït, ni tinc ambicions en el poder de la diòcesi. Simplement considero que això és un servei i que mentre el Senyor, mitjançant el Pontífex, m'hi tingui, seré fidel a la meua consciència a la llum de l'Evangelí, que és el que jo miro de predicar, ni més ni menys.»

I un mes més tard, en l'homilia del 10 de setembre, va afegir: «Com a bisbe demano perdó a la meua comunitat, quan no hagi pogut exercir com a servidor vostre el meu paper de bisbe. No soc un cap, no soc el qui talla el bacallà, no soc una autoritat que s'imposi. Vull ser el servidor de Déu i vostre.»

Així aconsellava fraternalment els germans en l'episcopat. Aquest home, que parlava amb tanta claredat i humilitat, serà aviat canonitzat. Ningú, en ple coneixement, no podrà dubtar de la tan esperada i encertada decisió del papa Francesc.

Òscar Romero, acompanyant humil i proper del poble de Déu, va arribar a dir, el 16 de juny del 1978, «no únicament el predicador ensenya, el predicador aprèn del poble. Vostès m'ensenyen. La vostra atenció és per a mi també inspiració de l'Esperit Sant. El vostre rebuig seria per a mi, també, rebuig de Déu».

Home feble, com tothom, ens recorda el que ens va dir Pau, apassionat seguidor de Jesús, «igualment, l'Esperit ve a ajudar la nostra feblesa» (Romans 8,26), fins a donar la vida pels pobres del seu poble. Així va ser Òscar Romero.

Òscar Romero ja va ensenyar als bisbes i a tothom que qui vol servir la causa del Regne «ha de fer olor d'ovella»

**Tradició i qualitat al
servei de l'hostaleria
des de 1880**

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

CARTA DOMINICAL

Els joves, la gran esperança

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Aquest dimecres i fins al 28 d'octubre, es reuneix al Vaticà el Sínode dels Bisbes, en el qual m'ha convidat a participar el papa Francesc com a membre. Aquesta assemblea té com a títol: «Els joves, la fe i el discerniment vocacional.»

La convocatòria d'aquesta trobada mostra que el Sant Pare confia en els joves i que hi té posada una gran esperança. «L'atenció, la pregària i la reflexió de l'Església estaran posades en vosaltres, els joves, amb el desig de comprendre i, sobretot, d'acollir el do preciós que representeu per a Déu, per a l'Església i per al món» (Missatge del Papa als joves a la XXXIII Jornada Mundial de la Joventut, 25 de març de 2018).

A Barcelona, també volem donar-los un lloc primordial en la nostra missió evangelitzadora. Per això, el tercer eix del nostre Pla pastoral els està dedicat. En les respostes a la consulta prèvia, que van permetre elaborar el document diocesà, es constata una gran preocupació pels joves. La societat, consumista i economicista, els embolcalla de valors espuris, d'una teranyina que els atrapa i els impedeix avançar i albirar un futur esperançador. Els allunya de la proposta que Jesús els ha regalat. Ens trobem, doncs, davant d'un repte pastoral de primera magnitud.

Però, abans de cercar respostes,

hem de preguntar-nos: com mirem els joves? L'Evangeli de Marc ens ensenya com Jesús va mirar aquell jove i el va estimar. Li va fer una proposta plena de sentit, exigent i encoratjadora: «Vine, segueix-me» (Mc 10, 21). Una mirada plena d'amor als joves ha de ser la primera actitud de la comunitat cristiana envers ells. També ens hem de preguntar: ¿què oferim als joves avui? ¿Com els fem arribar la crida de Jesús, plena de sentit i de vida?

L'escolta activa és un aspecte fonamental en la tasca pastoral amb aquest col·lectiu. El document de treball del proper Sínode —fet públic el passat 19 de juny— ha estat elaborat a partir de les respostes de cent mil nois i noies d'arreu del món, els quals van expressar les seves inquietuds en un qüestionari en línia que va permetre prendre el pols a les alegries i les dificultats dels joves d'avui. Ells, encara que de vegades no en siguin conscients, també necessiten la trobada personal amb Jesucrist. La pastoral amb els joves requereix imaginació, creativitat... i temps! Cal dedicar-los temps per poder-los conèixer i atendre les seves necessitats. Benvolguts germans, demanem que l'Esperit Sant impulsi el treball del proper Sínode dels Bisbes i aviat puguem veure'n els fruits. Ells són el nostre futur però ens necessiten ara, en el moment present.

Carrera, memòria viva

Personalitats
de l'àmbit social,
polític, cultural
i eclesial
recorden el
bisbe als deu
anys de la seva
mort

JOAN TORRAS VIVER

Amic de la infància

Al bon amic bisbe Joan Carrera

Ens vam conèixer quan vam entrar als 9 o 10 anys a l'escolania de la parròquia de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat, on fèiem un aprenentatge senzill per acompanyar les eucaristies. Era una bona escola que ens apropava a la litúrgia i ens feia descobrir la vida de l'Església i de la vocació dels preveres.

I així va ser: un bon dia, en Joan Carrera va desaparèixer de l'escena ciutadana per entrar al Seminari. Després de l'ordenació presbiteral, va ser destinat, com a vicari, a diferents parròquies del bisbat de Barcelona. Fou nomenat rector de Sant Isidre de l'Hospitalet, on viuria amb la seva mare. Poc temps després de la mort de la seva mare, va demanar-me si li podia fer un retrat d'ella, ja que per a ell havia estat el primer gran referent i suport incondicional. Encara recordo els seus ulls emocionats el dia que va veure el quadre acabat.

Els anys de l'Hospitalet foren anys de molta acció pastoral, de lluita, de reivindicació, de vertebrar teixit associatiu, cultural i eclesial, infraestructures als barris i a les parròquies, d'arrencar escoles parroquials que fossin àgora d'oportunitats, de formació acadèmica i d'impuls dels valors cristians.

Ben aviat se li va complicar la vida: canvis de parròquia, la complexitat del treball i una agenda molt atapeïda, amb reunions, col·laboracions i presència als mitjans de comunicació, moviments socials i obrers, consells parroquials, etc. I després de tota aquesta frenètica activitat, l'ordenació episcopal, mai esperada ni buscada, però que d'alguna manera coronà aquella època tan fructífera.

Les noves responsabilitats eclesials, tot i que és públic i notori que el van fer patir molt, massa i innecessàriament, no el feren abandonar la lluita per l'Església del país, que tant va esti-

mar i tant va servir i que molts no van entendre.

A Mn. Joan Carrera li agradava molt la pintura i l'art, perquè sempre deia que era bellesa i era pedagogia que ens acostava a Déu. I de tant en tant, quan ens trobàvem per dinar i aprofundir en el moment eclesial i polític em proposava el repte de plasmar sobre la tela algun passatge bíblic.

Un dia, ja sent bisbe, li vaig dir que ja era hora de pintar-lo a ell per deixar-ne constància històrica. I ell sempre deia: «Ves, home, ves.» Però al final, aprofitant el trasllat del seu llegat documental i de la biblioteca a l'antic monestir de Sant Jeroni de la Murtra el vàrem obsequiar amb el retrat, com a bisbe, amb les seves ulleres i el seu somriure característic.

Poc abans de morir, m'havia demanat que li fes unes il·lustracions per a un llibre de memòries que tenia començat. Vam quedar que quan acabés el recés que havia de dirigir al santuari del Miracle ens telefonàvem per concretar les il·lustracions del llibre. Però al cap de pocs dies ens comunicaren que havia mort.

A través de les múltiples responsabilitats eclesials, el bisbe Joan, des de la seva càlida i pedagògica sinceritat i el seu somriure murri, va saber sempre escoltar, acollir, acompanyar, asserenar, consolar, esmenar, impulsar i oferir eines per al discerniment personal i la reflexió de milers de persones, de llocs i orígens ben diversos, a les quals va fer un gran bé.

Tems de seminarista.

Amb la mare.

Primers anys de sacerdot.

L'únic membre de l'episcopat català sense làurees acadèmiques tenia la parla i la ploma més fines

BERNABÉ DALMAU
Monjo de Montserrat

Vivències personals

Compleixo de grat la petició de contar vivències personals en relació amb el bisbe Joan Carrera sobretot per la veneració que sento pel personatge i per l'atenció que em mereix *Catalunya Cristiana*. Precisament quan el segon director en una ocasió em demanà algun suggeriment per al setmanari, li vaig respondre: «Feu el que vulgueu, però no us deixeu perdre la columna del bisbe Carrera, que és el millor contingut que el setmanari conté.»

Vaig tenir la sort, podria dir casualment, de ser present a la seva ordenació presbiteral i a la seva consagració episcopal. Ambdues celebracions —l'una essent infant, l'altra ja adult— les recordo com moments de gràcia.

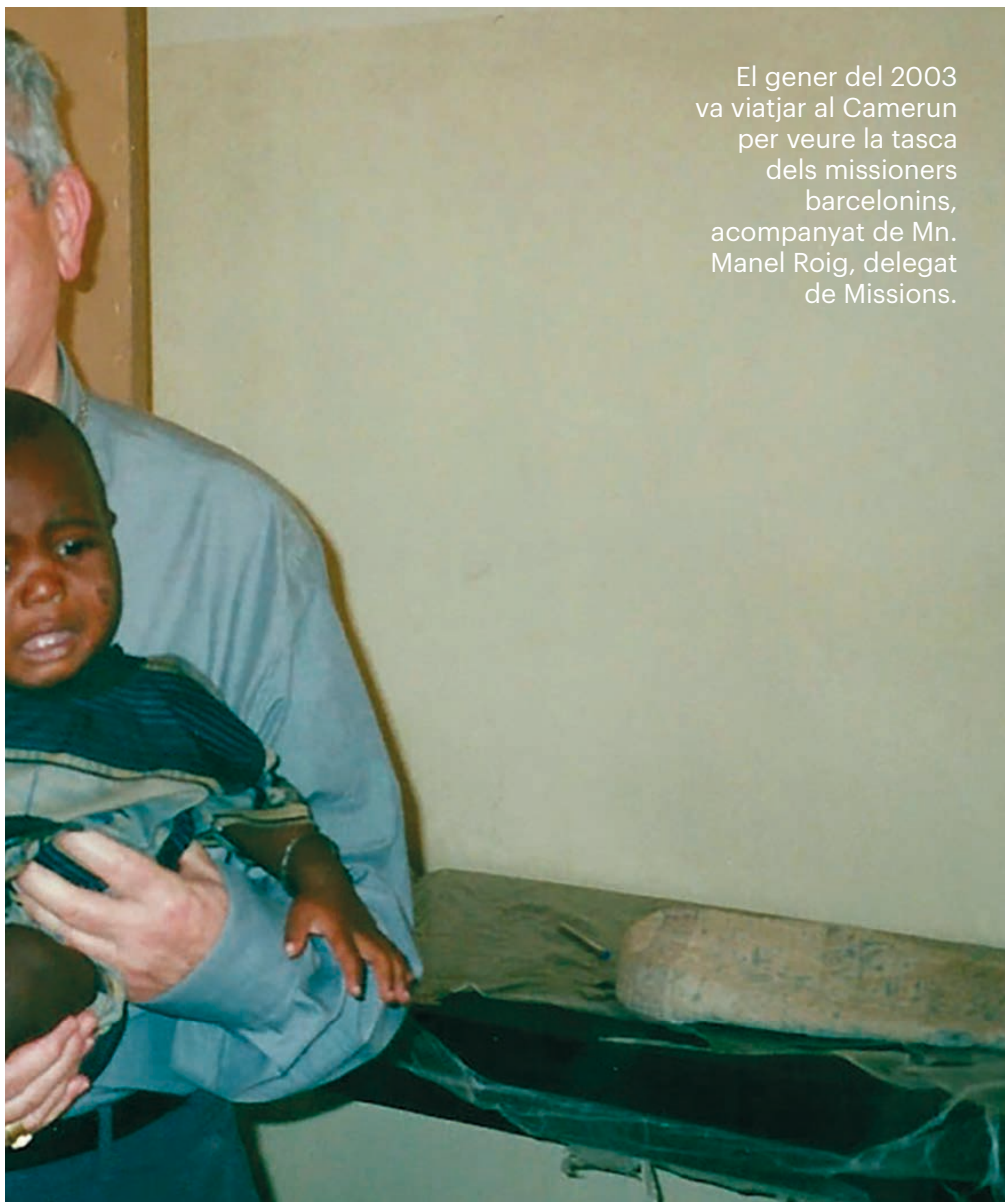
En canvi, lamento, jo pecador,

recordar, dels exercicis que predicà a Montserrat, sols dues anècdotes que ens explicà. L'una és que quan el bisbe Modrego invità els sacerdots de Barcelona a anar a les perifèries, «els que hi vam respondre amb més promptitud érem els més catalanistes». I l'altra, «quan em cridà el nunci apostòlic arran del nomenament de bisbe, em temia que em demanés moderació pel que fa a l'amor a Catalunya i sols em digué que en endavant vestís de clergyman».

Personalment, en dues ocasions m'estirà les orelles sense ofendre'm. La primera fou, durant el Concili Tarraconense de 1995, quan trobà que el redactat de propostes a votació semblava que estava escrit en xinès (ens havien recomanat usar

infiniutius perquè després ja serien els bisbes els qui hi afegirien «El Concili recomana...»). La segona tingué lloc arran d'un article necrològic sobre el bisbe Ramon Masnou, quan em precisà amb simplicitat que «no, les *Arrels cristianes de Catalunya* no s'elaboraren en cuines vigatanes».

I és aquí on sempre he pensat que l'únic membre de l'episcopat català sense làurees acadèmiques era, en canvi, la ment episcopal que als nostres dies tenia la parla i la ploma més fines. Com l'hem trobat a faltar aquest darrer any i com el trobarem a faltar aquests mesos vinents! Us imagineu quins articles tindríem i quines notes de la Conferència Episcopal Tarraconense?

El gener del 2003
va viatjar al Camerun
per veure la tasca
dels missioners
barcelonins,
acompanyat de Mn.
Manel Roig, delegat
de Missions.

**Exercia la direcció
espiritual com un
pare, amb amor,
comprensió
i exigència**

M. CLARA PUJADAS GIL

Verge consagrada

Gràcies, Pare, moltes gràcies!

Quan feia direcció espiritual amb el bisbe Joan sempre acabava amb aquestes paraules: «Gràcies, Pare! Moltes gràcies!» El pare Joan em deia: «El millor agraïment és que facis el que Déu vol.»

Parlo de *pare* i no de *bisbe*, perquè és com ell volia que jo m'hi adrecessés.

Breument, què va suposar per a mi el pare Joan?

Moltíssim. En guardo un record entranyable. Va ser una veritable escola de santedat. Exercia la direcció espiritual com un pare, amb amor, comprensió i exigència. Era molt proper, amb respecte, em volia ben transparent, i tenia una paciència activa. M'aconsellava, m'exhortava, m'animava, em corregia, i fàcilment em revifava el cor.

M'agrada destacar del pare Joan que era un gran enamorat de Jesús. Sovint em deia: ja li dius a Jesús que l'estimes?

Confiaava molt en la pregària, sovint em demanava pregària per la seva tasca o per necessitats que veia.

Amb ell vaig créixer espiritualment, tenint Crist com a centre de la meva vida, estimant-lo més cada dia i procurant imitar-lo mitjançant els consells evangèlics. M'encoratjava a tenir la llàntia plena de l'oli de l'amor, de l'oració, a ser pobre i obedient. Així em va ajudar a descobrir la meva vocació a l'Orde de les Verges. Enamorar-me de Jesús, doncs, em va portar a respondre al do de la virginitat lliurada per amor.

El pare Joan em feia sovint aquesta advertència: «Compte amb la mediocritat!» I em recordava com havia de viure l'amor espousal: «Entre dues persones que s'estimen una petita infidelitat és greu, per tant, delicadesa i amor al Senyor.»

Ell vivia amb intensitat el moment present, això juntament amb la seva capacitat d'assaborir el gust de la fe i la seva finor espiritual, m'ajudaven a mantenir la presència de Déu al llarg del dia.

Quan procuro fer vida les seves ensenyances em fan sentir encara ara ben proper el seu acompanyament. Com volia el pare Joan, el millor agraïment és que faci el que Déu vol.

Gràcies, Pare, moltes gràcies!

És la nostra voluntat continuar mantenint viva la memòria del bisbe. Creiem pertinent encetar la proposta de la seva beatificació

JORDI BREU I PANYELLA

President del Memorial
Bisbe Joan Carrera

Seguint les petjades del bisbe Joan Carrera

El Memorial Bisbe Joan Carrera va néixer amb l'objectiu de recordar la memòria del qui va ser rector de la parròquia de Sant Isidre durant quinze anys, de 1976 a 1991, i per preparar un seguit d'actes d'homenatge quan estaven a punt de complir-se els cinc anys del seu traspàs a la casa del Pare. Partíem del viu record del bisbe Joan, de la petjada que van deixar les seves paraules i obres enmig de tots els que vam tenir el goig de conèixer-lo i col·laborar amb ell, i també amb la confiança que els actes serien ben acollits no només per la comunitat parroquial sinó també per la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, la diòcesi de Barcelona i per diferents grups i comunitats eclesials,

donada l'estimació que sempre s'ha manifestat vers la persona del bisbe Joan.

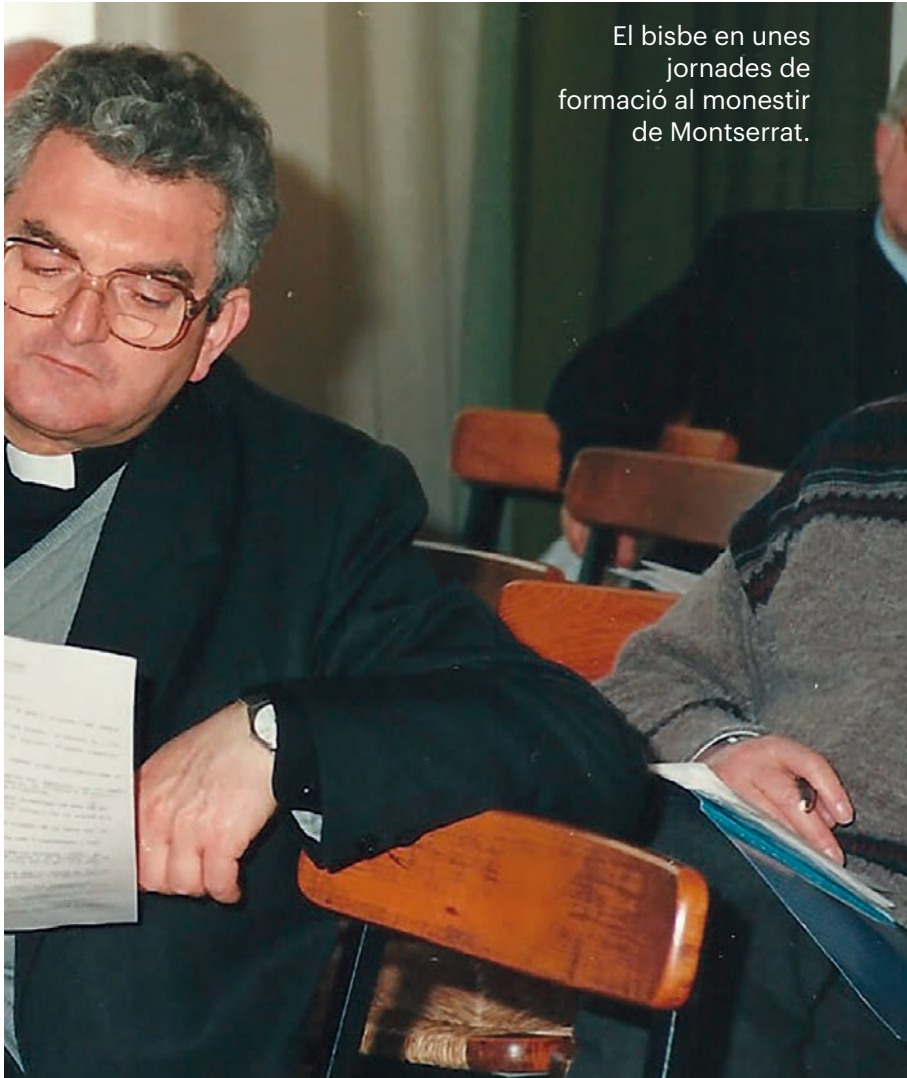
Ara ja fa sis anys que anem fent camí. Durant aquest temps hem tingut l'oportunitat i la sort de conèixer més a fons els escrits, les reflexions i el pensament del bisbe Joan i sobretot hem aprofundit, parlant amb familiars i amics en entranyables converses, en el coneixement de l'home, del prevere i del bisbe.

És la nostra voluntat continuar mantenint viva la memòria del bisbe, al qual considerem un mestre per a nosaltres i un clar referent i paradigma exemplar, per a Catalunya, seguint el seu testimoni de pastor, oferint l'oportunitat de compartir aquest mateix sentiment amb altres

persones, per això creiem pertinent poder encetar la proposta de la seva beatificació.

Ell ens va ensenyar un estil de vida proper a la gent, a mantenir sempre les portes obertes al desvalgut i al necessitat preocupant-se sempre pels senzills, pels dèbils, a establir ponts de diàleg des de la reflexió i l'acció decidida tant respectant l'opinió dels altres com expressant amb valentia i alhora amb prudència les seves pròpies idees.

El mestratge del bisbe Joan ens ha evidenciat en tot moment la seva fe cristiana i la seva vocació de pastor que el va empènyer sempre a fer present l'Evangelí en la vida de les persones i en la identitat i la cultura de Catalunya.

El bisbe en unes jornades de formació al monestir de Montserrat.

Que Joan Carrera sigui una persona tan estimada té a veure amb la maduresa que havia assolit

JOSEP MARIA ESQUIROL
Filòsof

Pendent

En motiu de la mort de Joan Carrera vaig escriure un article a *Qüestions de Vida Cristiana* (n. 233, 2009). Allí hi destacava, a partir d'anècdotes de vida i d'alguna cita bibliogràfica, els trets que més m'havien colpit de la persona admirada i amiga: audàcia, intel·ligència, testimoniatge, bonhomia... I també un tret evident en els seus textos i en la seva forma de parlar que llavors vaig vincular amb la seva pròpia confessió: «Tot el que escric ha passat per mi.» Això volia dir experiència pròpia, i no retòrica buida, ni filigranes intel·lectuals, ni xerrameca.

Precisament en aquest punt, voldria ara afegir una cosa, evident, però que llavors no vaig saber esmentar ni explicar prou bé. La persona humana és literalment un ésser commogut. El més important ve sempre de fora: «ens ve», però en el millor dels casos, això que ens ve, ho rebem i ho fem nostre, i és d'aquesta

manera que més endavant pot sortir de nosaltres mateixos, havent passat per nosaltres mateixos.

Sí, això té un nom senzill: «maduresa.»

Les persones maduren —poden madurar—. Les paraules també maduren. Però, com maduren les paraules? Igual que les persones que les pronuncien. Tota paraula madura és una resposta. Joan Carrera havia trobat Jesucrist. I havia trobat també d'altres persones. Se les havia trobat de debò. La seva paraula madurava gràcies a aquestes trobades. Trobar l'altre com a proïsme implica no haver-lo cosificat ni rebaixat de cap manera en la seva dignitat. Fixem-nos què passa amb el primer assassinat mític: Caïn mata Abel. Però Caïn no ha trobat Abel. Són germans, però en cap moment l'ha fet el seu germà. En cap moment ha estat per ell un tu. En cap moment li ha dit: «com estàs?», o «mira quin cel més blau!».

Tota trobada és una interpel·lació que demana resposta. I, com que hi ha una mena de solitud essencial, tota paraula autèntica aspira a fer companyia. Òbviament, el silenci també és paraula. En Carrera sabia acompanyar amb els seus silencis.

Que Joan Carrera sigui una persona tan estimada té a veure amb la maduresa que havia assolit. La plenitud no és d'aquest món, però sí que ho és la maduresa. I la mostra més clara de la maduresa són els fruits. Les persones madures són fructíferes, generoses: «Pels seus fruits els coneixereu.»

Han passat ja deu anys, i el record continua essent igual de viu. Amb les persones que s'ha estimat sempre hi ha quelcom de pendent: una paraula d'agraïment a la seva paraula generosa. Pendent, en un camí que transcendeix l'aquí cap al lloc inimaginable d'una promesa i d'una renovada companyia.

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ
 Presidenta del Parlament de Catalunya (2010-2015)

Socialcristià, amb el seu fer, el seu dir i el seu escriure, va perseverar en la defensa dels drets humans i la llibertat

Referent i esperó

«Mireu els lliris del camp.» El lema episcopal de l'enyorat bisbe Carrera és molt eloqüent de la grandesa d'aquest home d'Església i patriota honest i compromès a qui vam tenir el goig de conèixer. I l'expressió de tota una manera de concebre el servei als altres: l'obertura al món i als detalls que conformen la nostra vida.

Redactor principal de la carta pastoral *Arrels cristianes de Catalunya*, el 1985, es va consagrar a la tasca, àrdua i imprescindible, de fer que cristianisme i Catalunya anessin de bracet. Socialcristià, amb el seu fer, el seu dir i el seu escriure, va perseverar en la defensa dels drets humans i la llibertat. I ho va fer contra la dictadura, el conformis-

me, el derrotisme. Avui, costa poc imaginar-lo prenent partit al costat dels qui, amb un sentit democràtic impecable, van donar la veu al poble català i van assumir-ne les conseqüències, davant d'un Estat que ha ensenyat el seu cantó fosc i repressiu. Fou persona que va conèixer i estimar les perifèries, un catalanista integrador, però conseqüent, que creia en el diàleg, sense renúncies ni rebaixes. Sense pretendre-ho, va esdevenir l'ànima de la Unió Democràtica de Catalunya en què va militar, i de la qual va anar distanciant-se, formalment, atesa la seva trajectòria eclesial.

El bisbe Joan Carrera és exponent d'un catalanisme cristià aco-

llidor i fratern. I precisament és aquest missatge de fraternitat, en un món que ens interpel·la, el que hauríem de retenir i proclamar en aquests moments de gran mutació, quan la democràcia cristiana ha perdut el rumb a Europa, i quan Catalunya té reptes socials i nacionals ineludibles. De ben segur que el bisbe Carrera els afrontaria—i ens ajudaria a afrontar-los— amb grandesa de mires, amb empatia, sense escarafalls, sense buscar la notorietat, però deixant-hi una petjada inesborrable i imprescindible. La petjada d'un gran pastor, d'un gran patriota. Déu vulgui que el tinguem sempre com a referent i esperó en la nostra acció individual i col·lectiva.

ANTONI BASSAS
Periodista del diari «Ara»

Trobem a faltar la seva paraula valenta enmig d'aquest silenci de l'Església catòlica catalana davant els presos polítics i els exiliats

Trobem a faltar la paraula clara del bisbe Carrera

Han passat deu anys de la mort d'un senzill bisbe auxiliar de Barcelona i encara el recordem. Com és això? Per descomptat, cap dels que el vàrem conèixer no l'oblidarem mai. I com que teixia relacions amb persones de tota mena, trobem la seva petjada per molts camins diferents.

El bisbe Joan Carrera era una home d'una peça, íntegre, fort i bondadós alhora. Un home sensible, educat i culte, que estimava les persones, que veia Crist en als altres, que estimava el seu temps històric i el seu país, Catalunya. A Carrera, que venia a les tertúlies de

Catalunya Ràdio perquè sabia com era d'important comunicar des dels mitjans, li feia mal quan la Conferència Episcopal Espanyola deia aquelles bestieses com ara que la unitat d'Espanya era un bé moral a protegir. Carrera patia quan veia la jerarquia eclesiàstica arrengrada amb la dreta espanyola perquè sabia que així era impossible que seduís intel·lectualment tanta gent no creient però no hostil.

I penso, també, que hi ha una segona raó per la qual encara recordem el bisbe Carrera. Almenys, a mi em passa: trobem a faltar la seva paraula valenta en-

mig d'aquest silenci (aparentment diplomàtic) de l'Església catòlica catalana davant els presos polítics i els exiliats.

Carrera ja no és entre nosaltres però oi que tots ens l'imaginem denunciant la repressió, si hagués pogut viure en la Catalunya del 2018? O defensant que és coherent amb la doctrina de l'Església que les nacions decideixin el seu futur en pau? Sí, trobem a faltar la seva suau personalitat forta en un temps de pastors que no comuniquen. Per això, també, estimem el seu record deu anys després de guanyar la vida eterna.

Generós com era, ens va fer tres regals que en record seu han presidit casa nostra: un sant sopar, un ciri i una petita Bíblia

**JESÚS GANDUL I
CARME MARTÍNEZ**

Feligresos

La complicitat d'aquell mossèn de generoses ulleres

La nostra relació d'amistat i experiència com a matrimoni amb Mn. Joan Carrera té unes arrels cristianes pel fet que esdevenen estretament lligades a dues institucions d'un significat sentimental molt especial per a nosaltres: l'Escola Casal dels Àngels, la nostra escola, i la parròquia de Sant Isidre, on vam rebre els sacraments.

Aquest fet es podria considerar irrellevant, si no fos pel testimoni de l'empremta que aquest vincle personal ha deixat en la nostra vida com a parella, abans i després, per les circumstàncies que la van fer possible, però sobretot per la implicació de la persona de Mn. Joan.

Als anys vuitanta, quan les propostes d'activitats per a joves al barri no es prodigaven gaire, vam tenir la gran sort de comptar amb un espai singular que, alhora que religiós, ens oferia un lloc de trobada i participació en grups so-

cioculturals com ara l'esbart. Vam anar descobrint de la mà de Mn. Joan, com a ànima precursora i dinamitzadora, aquell mosaic multicultural, l'oportunitat de practicar un exercici de cohesió social entre joves on tothom tenia cabuda.

Mai agraiem prou aquell bressol parroquial i la complicitat d'aquell mossèn de generoses ulleres, amb mirada escrutadora i posat reflexiu que ens van permetre conèixer-nos i créixer com a parella. Tenim un munt de records entranyables de l'època com els sopars culturals o la revista *Vitralls*.

Mn. Joan sempre ens deixava fer, escoltant atentament allò que li proposàvem. Com a anècdota recordarem que en una ocasió ens va recolzar en l'organització d'un recital d'en Lluís Llach i la seva confiança en nosaltres li va costar pagar una multa perquè aquells joves inexperts havien enganxat cartells

en espais no autoritzats i tanmateix mai ens va fer cap retret.

Amb el pas del temps, la nostra relació va germinar en aquell camp de cultiu immillorable alhora que arrelava profundament en la parròquia i també en els nostres cors. El 12 de març del 1988 contrèiem matrimoni a la mateixa parròquia que ens havia vist festejar. Érem en un moment solemne de la nostra vida, davant de Mn. Joan, que ens agafava de les mans per ajuntar les nostres, beneint la nostra unió. Generós com era, ens va fer tres regals que en record seu han presidit casa nostra: un sant sopar, un ciri i una petita Bíblia, símbols inequívocs de la família i de la llum espiritual i flama de l'amor, sostinguts en la paraula de Déu.

Moltes gràcies, Mn. Joan, per haver-nos ensenyat i estimat tant i per aquest espai de convivència, amor i llibertat.

Última celebració de Sant Joan a la parròquia de Sant Isidre. Va bufar quinze espelmes, una per cada any que va ser-hi de rector.

Ensenyava que la millor parròquia és la que has de servir i que ser sacerdot no depèn de càrrecs més o menys valorats socialment

FRANCISCO PRIETO RODRÍGUEZ

Rector de Sant Isidre Llauredor

Les categories evangèliques de Mn. Joan

Mn. Joan Carrera Planas va ser rector de la parròquia de Sant Isidre des de l'any 1976 fins al maig del 1991. En la festa del nostre sant patró, s'acomiadava de la parròquia per compaginar el servei com a vicari episcopal del Maresme, amb el de rector de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Badalona.

El dia de la seva onomàstica, un grup de feligresos va anar a felicitar-lo al seu nou destí parroquial. La senzillesa del temple d'aleshores va fer exclamar una bona feligresa: «Però, què ha fet Mn. Joan perquè l'hagin portat aquí?»

Mn. Carrera explicava aquesta anècdota i comentava com n'és, de difícil, que les categories evangèliques predominin sobre les categories del món.

Amb el seu exemple, ensenyava que la millor parròquia és la que has de servir i que ser sacerdot i identificar-se amb Crist no depèn de càrrecs o oficis més o menys valorats socialment. Va viure el sacerdocí on es trobava, amb la ment i el cor oberts a un món que canvia ràpidament.

La valoració de la religiositat popular va ser una de les seves bones intuïcions en uns anys en què era un tema controvertit, convidant-nos a pensar si té sentit una religió que no toqui les entranyes i els sentiments de la gent.

Ell va acollir a la parròquia, l'any 1990, la imatge de la Mare de Déu de la Cabeça, patrona d'Andújar (Jaén).

La nostra escola parroquial, Casal dels Àngels, la va dirigir molt

conscient que era un servei social i un servei pastoral als infants i les famílies dels anys 70 i 80 del segle passat, quan tantes coses van entrar en un procés de transformació profunda.

Amb tarannà dialogant i acollidor, mantenia fermament el dret a l'educació cristiana i el dret dels pares a triar, en una societat plural, el projecte educatiu per als fills.

Va ser un home de pensament, de cultura, preocupat per l'evangelització i per la cordialitat i el diàleg entre el clergat, amb capacitat per evolucionar i valorar les noves situacions pastorals en un món en ràpida transformació. Senzill i dialogant amb tothom, convidava a ser sempre complementaris en lloc d'alternatius.

Recordo els dinars amb ell i la Rosa Deulofeu, a prop de la Boqueria, dinars austers i senzills

Fotografia de les mans del bisbe Carrera feta per Teresa Biayna al Vaticà.

M. TERESA BIAYNA PEDRAGOSA
Feligresa

El bisbe Carrera: una llum per a la pastoral actual

És difícil escollir i resumir part de l'experiència viscuda amb Mn. Carrera, per explicar el que vam compartir. Ho faré amb el valor que la perspectiva del temps m'ha donat.

Era molt jove quan el vaig conèixer. Va ser el primer consiliari del CIC a Badalona. El recordo com una persona reposada, seriosa, diria que aparentment trista, llesta i també una mica múrria, amb un sentit de l'humor molt fi i una ironia continguda. Era un mossèn atípic, sabia transmetre coneixements amb tacte, saviesa i rigor, però mai amb paternalisme ni amb servitud. Això s'agraeix.

Ben aviat vaig començar a descobrir la seva opció pels pobres, el seu esperit reivindicatiu, el seu

compromís en el camp social i polític, l'esforç divulgador de la llengua catalana. Ens va obrir portes en el camp de la cultura. A les acaballes del franquisme, un parell de vegades el vaig acompanyar a portar diners a famílies de presos polítics de Santa Coloma, sempre fent-ho amb l'ai al cor, però era una lliçó la manera com s'adreçava a aquelles persones.

En marxar de Badalona, les trobades van ser més espaciades, però mai no va faltar aquella trucada telefònica. Ja de bisbe ens vam retrobar al CEP.

Recordo els dinars amb ell i la Rosa Deulofeu, a prop de la Boqueria, dinars austers i senzills, sempre amanits per la rialla tan personal de l'enyorada Rosa.

Una de les últimes il·lusions que tenia era fer xarxa amb les persones que havien estat puntals dins l'Església i havien deixat de col·laborar-hi, valdria la pena intentar que es tornessin a apropar, cal escoltar.

L'homenatge que li podem fer és divulgar el seu treball. Sense el bisbe Joan, el panorama cultural i de la nostra Església hauria estat molt diferent.

El bisbe Pere Casaldàliga diu: «No em fa res arribar davant Déu amb les mans buides de grans coses fetes, mentre porto el cor ple de noms de gent que estimo.» Penseu que el bisbe Carrera ha arribat davant Déu amb el cor i les mans plenes de coses fetes i de gent que ha estimat i que l'estima.

Biblioteca i arxiu personal a Sant Jeroni de la Murtra.

És una rica font de dades per estudiar la presència de l'Església a Catalunya al segle XX de la mà d'un dels seus protagonistes més destacats

JAUME AYMAR I RAGOLTA
Director

L'arxiu i la biblioteca del bisbe Joan

El 1999, quan li havien diagnosticat un tumor cerebral, el bisbe Joan Carrera em va cridar i em va dir: «Tinc problemes de salut.» Em va ensenyar el seu testament: havia disposat que la seva biblioteca i arxiu personals anessin a Sant Jeroni de la Murtra, l'antic monestir on resideixo. Ens vam emocionar. Sortosament aquella malaltia no va passar d'un ensurt, però el bisbe Joan va continuar amb la seva voluntat ferma que els seus llibres i documents vinguessin a la Murtra. Ens vam posar mans a l'obra: adaptació de les sales, la preparació de les prestatgeries, el trasllat dels llibres, la catalogació informàtica del fons... El 25 de juliol del 2004, quan el bisbe commemorava els seus cinquanta anys de sacerdoci, va celebrar una eucaristia al monestir invitant membres de la seva família

i, després, va beneir la seva biblioteca. Després va anar pujant-hi periòdicament altres llibres, records personals, quadres, plaques... S'hi estava llargues estones en solitud i silenci, treballant i pregant. Encara va poder veure l'última adequació de l'espai que, a petició seva, vam fer. El primer llegat del bisbe Carrera a la biblioteca de Sant Jeroni de la Murtra arribà als 6.200 volums que foren catalogats pel Dr. Federico J. Aguirre, resident al monestir. S'hi troben obres de filosofia, teologia, ciències socials, política, educació, belles arts, literatura, història, geografia, biografies...

Al moment de la seva mort, el 2008, els seus marmessors, Mn. Felip-Juli Rodríguez, Mn. Ramon Corts i la Sra. Mercè Palomares, van disposar que la resta de documents, llibres i objectes personals

s'incorporessin al monestir. La classificació va ser la primera fase del tractament documental del fons de l'arxiu personal i la van fer de primer Ferran Camps i després Xavier Muriel. El criteri fou trobar un sistema orgànic-funcional de classificació dels documents en una estructura jeràrquica i lògica que permetés la identificació i l'agrupació física o intel·lectual dels documents segons la norma de descripció arxivística de Catalunya. N'han sorgit 107 capses. Fou molt útil per a la confecció de la biografia que elaboraren Joaquim Ferrer i Francesc Teruel, *Joan Carrera. Un bisbe del poble* (Barcelona, editorial Mediterrània, 2015, 348 pàg.) I és una rica font de dades per estudiar la presència de l'Església a Catalunya al segle XX de la mà d'un dels seus protagonistes més destacats.

El Memorial Bisbe Joan Carrera, una entitat creada el 2012 per difondre la memòria del bisbe, ha organitzat diversos actes en el desè aniversari de la seva mort.

Dijous 27 de setembre, a les 19 h, al Seminari Conciliar de Barcelona,

acte d'homenatge presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona

Dimecres 3 d'octubre, a les 19 h, missa a la

catedral de Barcelona presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach

Dissabte 29 de setembre, a les 11 h, pregària i ofrena

de flors davant de la tomba del bisbe Joan al cementiri de Montjuïc, amb l'acompanyament musical de la formació Airún

Dissabte 6 d'octubre, a les 18 h, es tancaran

els actes al monestir de Sant Jeroni de la Murtra, on hi ha el seu arxiu, amb la lectura de passatges del llibre *Joan Carrera. Un bisbe del poble* i l'actuació de la Coral Badalonense

 Ràdio Estel
espai de trobada, participació i diàleg

El diari del Papa

Cada dia a les 19.25 h

Ràdio Estel informa sobre l'actualitat del papa Francesc i de la Santa Seu

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Available on the

App Store

Android app on
Google play

Als antics estudis de Ràdio Estel de l'avinguda Diagonal de Barcelona.

TERESA POU
Periodista

No volia una ràdio sectària ni propagandística sinó un mitjà per donar cabuda a la paraula de l'Església i dels valors humans

El projecte Ràdio Estel

El bisbe Carrera em va acompanyar i omplí de sentit i coherència els anys en què em vaig dedicar al periodisme religiós, especialment durant la meua etapa de directora de Ràdio Estel. Engegar i tirar endavant aquesta emissora va ser per a ell una prioritat; hi va invertir molt d'esforç i mai no va tirar la tovallola. Des del primer moment va tenir clar que no volia una ràdio sectària ni propagandística sinó un mitjà per donar cabuda a la paraula de l'Església i dels valors humans. Així va ser com ràpidament Ràdio Estel es va fer un lloc en el panorama radiofònic del nostre país, amb un estil obert, acollidor, respectuós... motivant i donant confiança a un grup de joves periodistes i tècnics que vam créixer professionalment a l'emissora.

Gràcies al tarannà que va mar-

car el bisbe Carrera, per a molts d'aquells professionals Ràdio Estel va ser un espai d'aproximació i descoberta dels valors humans i cristians sense imposicions. En aquesta línia, va promoure les jornades teològiques per a periodistes, un espai de formació interessantíssim i únic, estil Carrera: formes plurals, respectuoses, normalitzadores i sense renunciar mai al fons espiritual.

Vaig poder gaudir de la seva presència a moltes tertúlies, entrevistes, reportatges sobre mil temes... tenir-lo era una garantia, perquè sabia compaginar magistralment la seva talla intel·lectual amb un to pedagògic, autocrític i amarat de bonhomia irònica. Va ser un comunicador valent, fidel als amics, generador de consens, estimació i respecte dins i fora de l'Església.

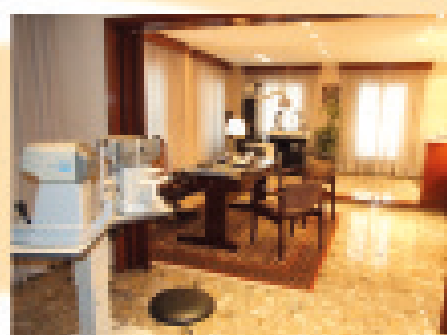
HAN COL-LABORAT EN AQUEST NÚMERO ESPECIAL: Joan Torras, Bernabé Dalmau, M. Clara Pujadas, Jordi Breu, Josep M. Esquirol, Núria de Gispert, Antoni Bassas, Jesús Gandul, Carme Martínez, Francisco Prieto, M. Teresa Biayna, Jaume Aymar, Teresa Pou

ÒPTICA HISPANO

ÒPTICS DES DE 1941
"SOM LA FÀBRICA"

75è Aniversari

L'empresa líder en atenció al client
Com diu el nostre eslògan...
**NO SOM ELS ÚNICS
PERÒ SEGUIM SENT ELS PRIMERS**

Av. Martí Pujol, 21 (a prop de l'estació)
Tels. 93 384 13 06 - 93 384 52 11
e-mail: opticahispano@opticahispano.es
08912 BADALONA

PÀRQUING GRATUÏT

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

Els joves i la vocació

Totes les persones tenen vocació, però Déu té una crida particular per a cadascú, que s'acostuma a sentir quan un és jove, una època en la qual es prenen en consideració opcions fonamentals, com pensar què vol ser un a la vida, escollir carrera, escollir parella per casar-se o inclinar-se per un altre estat de vida, com el sacerdoci o la vida religiosa.

En alguns casos la vocació comporta una conversió sorprenent, com a sant Pau. Moderns exemples són el periodista francès Frossard, que tenia 20 anys quan va entrar fortuïtament en una església com ateu i en va sortir catòlic; com l'escriptor italià Messori, que tenia 23 anys i mai no havia parlat de religió excepte per a menysprear-la, però va llegir uns paràgrafs del Nou Testament, en l'exemplar que tenia sense obrir a la biblioteca de casa seva, que li van impactar. Tots dos van formar una família i van destacar en les seves professions respectives.

Altres vegades no són conversions cridaneres, sinó crides inesperades que un jove rep, com en el cas d'Enric d'Ossó, el sant de Vinebre. Tenia 14 anys i treballava en el comerç d'un oncle seu a Reus. Va sentir la vocació al sacerdoci i va realitzar els seus estudis al Seminari de Tortosa qui després seria fundador de les Teresianes.

El papa Francesc explica que tenia 19 anys quan, enmig d'una ex-

cursió amb els seus amics, va entrar en una església i va sentir l'impuls de confessar-se, i aquell acte, en què es va sentir comprès i estimat, va significar trobar el sentit de la seva vida.

El mateix Papa ha convocat per a aquest mes d'octubre un Sínode de Bisbes sobre el tema «Els joves, la fe i el discerniment vocacional», i ha procurat que fossin els mateixos joves, milers d'ells de tot el món, els qui fessin arribar propostes a Roma i diguessin sincerament com veuen l'Església actualment, què caldria enfortir o canviar.

El Sínode començarà així de baix a dalt i no a l'inrevés. Escoltant els joves, no dient-los què han de fer, conscient que cada vocació és un encontre personal amb Jesucrist, un descobriment que necessita, això sí, d'un acompanyament espiritual, des de l'experiència.

La vocació és un moment de descobriment de crida específica que planteja dubtes i temors, que busca certeses i que, per les mateixes raons, requereix l'ajuda d'altres. La resposta és un acte personal, però que es produeix en l'Església. Fins i tot en el cas de sant Pau va ser en l'Església, però en aquella ocasió perseguint-la.

Diumenge que ve tornaré a tractar sobre el Sínode, pel qual ja reso i us convido tots a pregar.

Alicia Gonzalo, germana de la Caritat de Santa Anna, porta vint anys a Rússia

«El privilegi més gran ha estat ensenyar el parenostre a una anciana de 83 anys»

Molts infants de Romanovka estan desatesos per la família.

«Del que es tractava en aquella època era de fer present la vida religiosa femenina en una parròquia catòlica»

La ciutat de Vladivostok, a l'extrem més oriental de Rússia, prop de les fronteres de la Xina i Corea del Nord, és l'última estació de la Ruta del Transsiberià, que travessa Rússia de punta a punta al llarg de nou mil quilòmetres.

En aquesta remota ciutat portuària russa va arribar l'any 1998 una petita comunitat de quatre religioses de la congregació de les Germanes de la Caritat de Santa Anna, fundada pels catalans Maria Ràfols i Joan Bonal. Eren tres espanyoles i una índia, entre elles la germana Alicia Gonzalo López, nascuda a Sigüenza el 1954: «La nostra missió era la de qualsevol germana de la congregació: mostrar a la gent, amb la nostra paraula i obra, l'amor de Déu.»

En un primer moment va haver d'ubicar la ciutat, Vladivostok, al mapa; després, aprendre'n l'idioma, i amb el temps, anar adaptant-se a una climatologia i uns codis culturals totalment diferents dels espanyols. També es van trobar una zona que, després de la caiguda de l'antiga Unió Soviètica, havia anat perdent embranzida i que l'Església contribuiria a reconstruir de forma decisiva.

«Hi vam anar sense cap encàrrec concret», recorda la Gna. Alicia, «del

que es tractava en aquella època era de fer present la vida religiosa femenina en una parròquia catòlica, perquè la gent no hi havia tingut mai contacte».

De fet, avui dia continua sent l'única parròquia catòlica de Vladivostok i està a càrrec de dos capellans nord-americans. «Els sacerdots hi van arribar fa 25 anys i durant aquest temps s'han dedicat a la reconstrucció de l'església físicament i espiritualment.» A la parròquia hi ha inscrites unes 600 persones.

«La comunitat parroquial feia sis anys que demanava a Déu una comunitat religiosa, per això quan vam arribar la gent plorava d'emoció en veure que Déu havia atès les seves súpliques.» Segons la religiosa espanyola, no han tingut problemes d'integració ni d'acceptació. «Potser perquè sent espanyoles érem un xic pintoresques», destaca. Les dificultats, segons revela, han estat de tipus burocràtic a l'hora d'obtenir visats i permisos de residència.

Si pensem en Rússia, de seguida ens venen al cap històries d'espies, de vigilància i de control. Fins a quin punt és així? «Quan vam arribar érem unes ingènues, no ens fèiem cap idea de la terra que trepitjàvem», reconeix la Gna. Alicia. «Ha sigut

«Als pobles el problema de l'alcoholisme és gravíssim i els qui en pateixen les conseqüències són els més vulnerables»

«No hi ha milions de Stalins que puguin posar fi a la religiositat del poble rus»

El centre infantil de Tropinka va néixer el 2009.

més endavant quan hem sabut de bona font que hi ha un cert control i vigilància per part del govern.» De fet, ella és professora d'espanyol a la Universitat Federal de Vladivostok, que depèn del govern, i on la seva ascendència espanyola i cristiana és mirada amb lupa. «Sé que estic al punt de mira i he d'anar amb compte.»

Una altra dificultat és la referent a les relacions amb l'Església ortodoxa russa, que veu la catòlica com una ingerència estrangera i l'acusa de proselitista. «A la Rússia occidental hi ha una obertura més gran, però a la nostra zona la paraula *ecumenisme* sona de manera negativa. A l'Església catòlica parlem de l'ecumenisme com d'un do, un moviment de l'Esperit, mentre que a l'ortodoxa sona a pecat.»

I, malgrat tot, les reticències segons la religiosa espanyola no es viuen a peu de carrer sinó en la jerarquia. Això sí, ens confessa que la parròquia catòlica de Vladivostok no té cap relació amb les ortodoxes. Els catòlics són una minoria *minoríssima* que no ho tenen fàcil per desenvolupar la seva tasca.

Tropinka, un caminet per als nens del carrer

La nineta dels ulls de les religioses és Tropinka, un espai d'atenció infantil que acull desenes de nens i nenes en situació de risc. Tropinka, en rus, significa, camí petit, sender. «Volíem que el nom revelés la pretensió

d'aquest centre: no és una autopista ni una nacional, sinó un petit camí per on aquests nens poden passar-hi segurs.»

Tropinka va néixer el 2009 i és el somni fet realitat de la germana Alicia després de passar per Romanovka, una ciutat a 100 quilòmetres de Vladivostok on va conèixer el drama de moltes famílies marcades per l'atur i l'alcohol.

«El centre està pensat per als nens del carrer, venen quan volen, es dediquen al que volen, és un espai per descansar i perquè hi estiguin segurs», ens explica la religiosa, que ha palpat i vist de primera mà la decrepitud fruit de l'alcohol.

«Rússia té poder econòmic i militar però també moltes necessitats. Als pobles el problema de l'alcoholisme és gravíssim i els qui en pateixen les conseqüències són els més vulnerables.» Una dona a qui el fill ha trencat una cama perquè ella no li donava beguda; un home que ha estat assassinat a cops de crosseja pel mateix motiu... Sempre l'alcohol pel mig però no qualsevol, ja que, segons la religiosa, «es tracta d'alcohol adulterat, que és més barat, però també pot ser d'un flascó de colònia o fins i tot netejavidres». «He enterrat unes quantes persones a Romanovka per enverinament», confessa.

L'alcoholisme s'explica per una qüestió cultural però sobretot per la manca d'al·licients. Romanovka va ser creada com a guarnició militar de pilots de guerra (de fet, tres

dels pilots que van apagar el reactor de Txernòbil eren d'allà). A mesura que l'estructura militar ha anat decaient, la gent ha perdut possibilitats de feina. «Sense feina, no hi ha estímul, motivació ni possibilitat d'iniciativa, no hi ha res, aleshores l'alcohol alleuja i fa més fàcil la situació.»

Els qui en pateixen les conseqüències són els nens, tant els que han de néixer com els ja nascuts i que queden desatesos per les famílies. Per això, Tropinka és tan necessari en tots els sentits, perquè no únicament proporciona aliment, roba, transport, medicaments o calefacció als nens i nenes, sinó sobretot el caliu d'alguna cosa semblant a una llar. El funcionament de Tropinka és possible gràcies a la Fundació Joan Bonal, de les germanes de la Caritat Santa Anna, que és la que sufragava els projectes de la congregació arreu del món.

www.fundaciojuanbonal.org.

L'ànima del poble rus

«El privilegi més gran ha estat ensenyar el parenostre a una anciana de 83 anys, a la qual vaig preparar per rebre la primera comunió; una altra experiència molt missionera ha estat passejar per Romanovka amb el píxide amb la sagrada forma entre les mans. Em sentia com la Mare de Déu, que va dur al seu si el Salvador. Era com que tot quedava impregnat per la seva presència.»

La germana Alicia porta vint anys a Rússia, entre Vladivostok i Romanovka, i, per ara, no té cap motiu per tornar a Espanya. L'hem entrevistada durant una breu estada a Barcelona, a la comunitat de les germanes de la clínica del Pilar. Li preguntem sobre la religiositat del poble rus.

La gent de Romanovka viu enmig d'una gran pobresa.

«Stalin va destruir més de dos milions d'ícones, però algunes es van salvar. Les més representatives són a la Galeria Tretyakovskaya. Visitar-la va suposar descobrir l'ànima russa. No hi ha milions de Stalins que puguin posar fi a la religiositat del poble rus, que, encara que no sàpiga concretar-la, té una dimensió transcendent molt important.»

Obri les portes al millor especialista en neteja de centres educatius

Obrirà les portes al futur

Ens adaptarem a les noves necessitats en neteja del seu centre educatiu

Netejant, posem tots els sentits

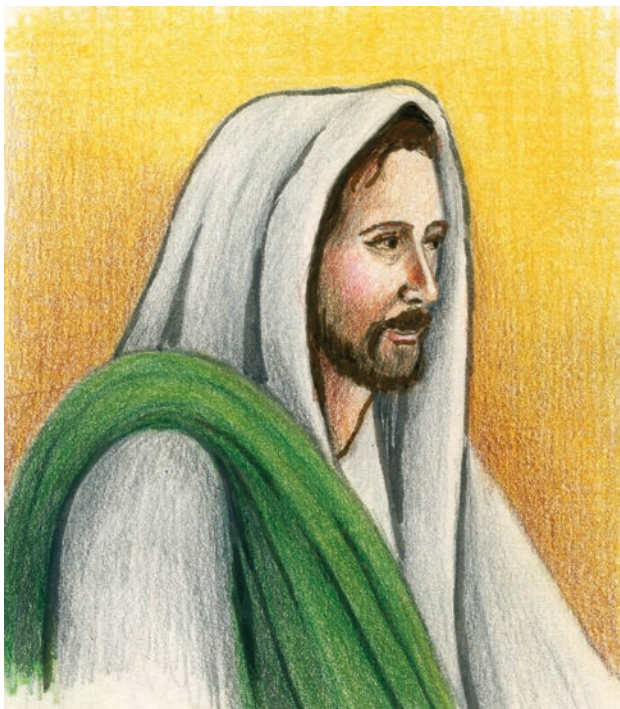
Treballem per a la: **SAGRADA FAMÍLIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)
Tel. 902 010 977 Fax 93 418 87 27 www.lunet.es comercial@lunet.es

COMENTARI DE LA PARAULA

Ai de qui escandalitzi un d'aquests petits creients!

Llegim avui la continuació de la perícopa que vam encetar diumenge passat. El personatge representatiu a qui fa referència Joan en la seva rèplica a Jesús, «hem vist cert individu», no és altre que «el petit criat» que Jesús va fer seure a taula al seu costat per alligonar els Dotze que havien estat discutint entre ells qui seria el més important. Segons la versió del Còdex Beza, els Dotze han intentat d'impedir-li que alliberi altres persones expulsant dimonis perquè, segons

GLÒRIA MONÉS

ells, «no segueix en companyia de nosaltres», és a dir, perquè no és un dels nostres. Jesús els retreu el seu particularisme i ho raona: «Qui no està contra vosaltres, està a favor vostre», sense implicar-s'hi ell en aquesta dita, com fa el text usual: «Qui no està contra nosaltres, està a favor nostre». Ai de les capelletes!, que es van transformant en esglésies que s'exclouen les unes a les altres, com repetíem abans del Concili: «Fora de l'Església no hi ha salvació.» Jesús emprà primerament el terme *portent* o *miracle*, expressió del poder diví, com l'únic llenguatge que aquells podien entendre: «No hi ha ningú que faci un portent en el meu nom i pugui en breu parlar malament de mi»; tot seguit, però, posa un exemple a l'abast de tothom: «Qui us doni de beure un vas d'aigua en *el meu* nom perquè sou del Messies, us

asseguro que no *perdrà* la seva recompensa.» A continuació Jesús adverteix seriosament els Dotze de l'escàndol que estan provocant entre els creients senzills amb les seves aspiracions de poder: «Qui *escandalitzi* un d'aquests petits que *tenen fe*, més li valdria que li cenyissin una mola de molí sobre el coll i fos llançat al mar.» Per això els havia posat com a model «el petit criat» que servia a taula, fent-lo asseure al seu costat. Finalment subratlla la gravetat de l'escàndol repetint tres vegades, a manera d'un mantra, el càstig a què s'exposen: «*ser llançat a la gehenna, on hi ha el foc inextingible, on el seu cuc no mor i el foc no s'apaga*».

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Quin sentit tenen totes les normes i prescripcions legals del Pentateuc?

Les lleis (normes i prescripcions legals) volien fixar la identitat dels jueus, escampats per països estrangers que tenien costums diversos, sobretot acabat l'exili a Babilònia. Els signes distintius de la Llei són el dissabte (Gn 2,2-3) i la circumcisió (Gn 17). El dret present al Pentateuc té una doble forma. Hi ha lleis casuístiques, és a dir, establertes en la definició dels diversos «casos»: «Quan un home manlleua del seu veí un animal i l'animal pren mal o mor... el qui l'havia manllevat l'haurà d'indemnitzar» (Ex 22,14). També hi ha lleis apodíctiques, de to imperatiu i directe: «Honra el pare i la mare... No mataràs!» (Ex 20,12-13). També és ben àmplia la legislació sacral, destinada a regular els ritus i la praxi del culte d'Israel (en particular la que presenta el llibre del Levític). La Llei de Déu no és un seguit de prohibicions, sinó una Llei de santedat, de llibertat i de vida. El Decàleg uneix l'amor de Déu i del proïsme.

El Pentateuc rep també el nom de «Llei de Moisès» que Déu va donar al seu poble dalt del Sinaí. Però la «Llei de Moisès» no és, pel que fa al contingut, globalment diferent de la Llei natural, que en certa manera explícita. Es troba com simbolitzada en el Decàleg, que n'és la culminació. En un gran nombre de detalls és tributària dels costums del temps i s'hi troben aspectes que només poden ser útils al poble d'Israel. En les seves prescripcions culturals és gairebé del tot caduca. En la seva orientació moral, la Llei serà completada per Crist: el Sermó de la Muntanya (Mt 5-7).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXVI de durant l'any

Lectura primera

Nm 11,25-29

Estàs gelós per mi? Tant de bo que tot el poble tingües el do de profecia

Lectura del llibre dels Nombres:

En aquells dies, el Senyor baixà en el núvol i parlava amb Moisès. Llavors prengué de l'Esperit que Moisès tenia i el donà als setanta ancians. Quan l'Esperit es posà damunt d'ells entraren en estat d'exaltació profètica i no paraven. En el campament havien quedat dos homes, Eldad i Medad, inscrits entre els setanta però que nos'havien presentat davant el tabernacle. L'Esperit també es posà damunt d'ells i, allà mateix, al campament, entraren en aquell estat d'exaltació profètica. Un jove anà corrents a fer-ho saber a Moisès. Josuè, fill de Nun, que des de jove era l'ajudant de Moisès, digué: «Moisès, senyor meu, prohibiu-los-ho.» Però Moisès li respongué: «Estàs gelós per mi? Tant de bo que tot el poble del Senyor tingües el do de profecia, i que el Senyor els donés a tots el seu Esperit!»

Salm responsorial

18

És perfecta la llei del Senyor, i l'ànima hi descansa; és ferm el que el Senyor disposa, dona seny als ignorants.

R. Els preceptes del Senyor omplen el cor de goig.

Venerar el Senyor és cosa santa, es manté per sempre; els determinis del Senyor són ben presos, tots són justíssims. **R.**

El servent vostre està prompte a guardar-los amatent; però, qui s'adona de les pròpies errades? Disculpeu el que em passa inadvertit. **R.**

Preserveu-me, Senyor, de l'orgull, que no s'apoderi de mi; així seré irreprochable, i net d'una gran culpa. **R.**

Lectura segona

Jm 5,1-6

Les vostres riqueses s'han podrit

Lectura de la carta de sant Jaume:

Ara us parlo a vosaltres, els qui sou rics. Ploreu desconsoladament per les desgràcies que us cauran al damunt. Les vostres riqueses s'han podrit, s'han arnat els vostres vestits, s'han rovellat el vostre or i la vostra plata, i el seu rovell serà el vostre acusador i us devorà les carns. Heu amuntegat riqueses precisament aquests dies, que són els darrers. El jornal que heu escatimat als qui han segat els vostres camps clama contra vosaltres, i el crit dels segadors ha arribat a les orelles del Senyor de l'univers. Heu viscut aquí a la terra una vida de delícies i plaers, us heu engreixat com el bestiar, ara que és el dia de la matança. Heu condemnat el just, l'heu assassinat i ell no s'ha resistit.

Al·leluia

Jn 17,17

La vostra paraula és veritat, Senyor: consagreu-nos en la veritat.

Evangelí

Mc 9,38-43.45.47-48

Qui no és contra nosaltres és amb nosaltres. Si la teva mà et fa caure en pecat, talla-te-la

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, Joan digué a Jesús: «Mestre, n'hem vist un que es valia del vostre nom per treure

dimonis, i li dèiem que no ho fes més, perquè no és dels qui venen amb nosaltres.» Jesús respongué: «Deixeu-lo fer. Ningú que en nom meu faci miracles no podrà després malparlar de mi. Qui no és contra nosaltres és amb nosaltres. Tot-hom qui us doni un vas d'aigua pel meu nom, perquè sou de Crist, us dic amb tota veritat que no quedarà sense recompensa. Però a aquell que allunya de mi un d'aquests petits que tenen fe, valdria més que el tiessin al mar amb una mola d'ase lligada al coll. Si la teva mà et fa cau-

re en pecat, talla-te-la. Val més que entris a la vida sense mà, i no que vagis amb totes dues mans a l'infern, al foc que no s'apaga. Si el teu peu et fa caure en pecat, talla-te'l. Val més que entris a la vida sense peu, i no que siguis llençat amb tots dos peus a l'infern. I si el teu ull et fa caure en pecat, treu-te'l. Val més que entris al regne de Déu amb un sol ull, i no que siguis llençat amb tots dos ulls a l'infern, on el corc no mor mai i el foc no s'apaga.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Setembre

30. DIUMENGE

Diumenge XXVI de durant l'any (S), Verd. Lectures: Nombres 11,25-29 / Salm 18 / Jaume 5,1-6 / Marc 9,38-43.45.47-48

SANTORAL: Jeroni, prev. i doctor; Sofia, viuda.

octubre

1. DILLUNS

Santa Teresa de l'Infant Jesús (MO), Blanc. Lectures: Job 1,6-11 / Salm 16 / Lluc 9,46-50
SANTORAL: Remigi, b.

2. DIMARTS

Sants Àngels de la Guarda (MO), Blanc. Lectures: Job 3,1-3.11-17.20-23 / Salm 87 / Mateu 18,1-5.10. Lleida: *Mare de Déu de l'Acadèmia* (S), Blanc.

SANTORAL: beat Berenguer de Peralta, b.; Sadurní, erm.

3. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Job 9,1-12.14-

16 / Salm 87 / Lluc 9,57-62. O bé: *Sant Francesc de Borja* (ML), Blanc. SANTORAL: Dionís Areopagita, b. i mr.; Gerard, ab.; Maria Josepa Ros-selló, rel. i fund.

4. DIJOUS

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Job 19,21-27a / Salm 26 / Lluc 10,1-12
SANTORAL: Àurea, vg.; Petroni, b.

5. DIVENDRES

Témpores d'Acció de Gràcies i de petició, Verd. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1 Cròniques 29,10-12 / 2 Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11
SANTORAL: Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.

6. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Job 42,1-3.5-6.12-16 / Salm 118 / Lluc 10, 17-24. O bé: *Sant Bru* (ML), Blanc. SANTORAL: Emili, mr.; Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

El Sant 30 SETEMBRE

Sant Jeroni

L'Antic Testament va ser escrit majoritàriament en hebreu i el Nou íntegrament en grec. Cap de les dues llengües no era gaire habitual a l'Occident llatí dels primers segles, que era de parla llatina. Va ser sant Jeroni (c. 350 - 420) l'encarregat de traduir tota la Bíblia al llatí. Aquesta traducció va ser el text bíblic de referència a l'Església catòlica durant molts segles.

Pertanyent a una família pagana de l'actual Eslovènia o Croàcia va rebre el baptisme, però no es va convertir de debò fins que anys més tard va començar a estudiar teologia. A partir de llavors, va dur una vida retirada com a anacoreta al desert de Síria, i es va dedicar a l'estudi i a la traducció de les Escriptures al llatí, tasca que va durar uns 30 anys. Sant Jeroni encara va tenir temps, però, de ser secretari del papa Damas I. Va passar els darrers anys de vida dedicat a l'estudi i la pregària a Terra Santa, on finalment va morir.

Les misses familiars

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

Els infants que es preparen per als sacraments de la iniciació cristiana tornen aquest mes a les parròquies. És sempre un goig i un desafiament pastoral acollir-los. A ells i, cosa més important, a les seves famílies. Catalunya va esdevenint una societat postcristiana i la secularitat de la societat ha de renovar en nosaltres el pols missioner. No és una dificultat, sinó un repte. No hem de perdre ni el goig de servir el Senyor ni l'esperança. Ningú no s'allista a un exèrcit en retirada!

Juntament amb la catequesi es reprenen les anomenades misses familiars o d'infants. La tradició litúrgica sempre ha ignorat la celebració eucarística per a grups particulars. En la història de la litúrgia no hi ha misses per a infants, ancians, solters... la celebració eucarística és de tot el poble. És l'assemblea del poble sant de Déu, de la família de Déu. És important que en algunes celebracions tinguem en compte la presència dels infants que s'inicien als sacraments de la fe i els seus pares. També que de manera gradual els iniciem en el llenguatge dels signes litúrgics. No oblidem que al missal romà hi ha les pregàries eucarístiques pels infants.

L'element catequètic no ha de polaritzar l'eucaristia del Senyor. Aquest és sempre secundari i la catequesi sobre la missa s'ha de fer *abans* de la celebració, no *durant* la celebració. És inútil i fora de lloc cercar un eix d'animació, dinàmiques i coses per l'estil, per a les misses dels infants. Arriba a ser torturant per a un celebrant i un

equip de catequistes pensar cada diumenge una dinàmica per a la missa. El presbiteri no és una aula de catequesi.

No hi ha altre signe sinó el banquet de l'Eucaristia, precedit per la lectura de la Paraula de Déu. No infantilitzem l'Eucaristia. Des del punt de vista pedagògic tampoc no és bo, car en la sensibilitat religiosa de l'infant sempre quedarà vinculada la missa amb el temps de la catequesi. Fora d'aquestes, totes seran avorrides. No es pot crear la mentalitat que la missa només és per al període catequètic. No deixa de ser una tristesa comprovar que passat el temps de la catequesi s'ha acabat el temps de participar en la celebració. Siguem mesurats en l'ús de pancartes, ovacions, danses, escenificacions i presentació de les ofrenes (...). Els infants, com els adults, quan participen de la celebració, han d'experimentar la fascinació pel Misteri de la fe, que sempre és més gran i inefable. La primera comunió no és una festa organitzada per als infants, sinó l'eucaristia que la comunitat adulta celebra cada diumenge, i a la qual, per primera vegada, els infants participen d'una manera més plena quan saben discernir el Pa de l'Eucaristia. Han de participar de l'alegria de veure com un diumenge qualsevol la gent va apareixent per tots els carrers per celebrar junts el dia del Senyor i descobrir que la missa no és una cosa que nosaltres fem per a Déu, sinó que fa Jesús per nosaltres. I el que fa Ell mai més és avorrit i sempre funciona.

Els catequistes participen activament a la comunitat.

Celebració d'una eucaristia a la Comunitat Neocatecumenal del Mont Carmel de Barcelona

JUAN MUÑOZ CORTÉS

El 23 de juny passat, el bisbe auxiliar Mons. Antoni Vadell va presidir una eucaristia a la Comunitat Neocatecumenal de la parròquia de Nostra Senyora del Mont Carmel de Barcelona. Aquesta comunitat porta caminant trenta-cinc anys en aquesta parròquia i va ser una enorme alegria per a tots compartir aquesta celebració.

Va ser un regal inoblidable que ens va manifestar l'amor de Déu i de la seva Església i que ens va fer viure aquesta eucaristia d'una manera especial. Hi va assistir el nostre rector, Òscar Pueyo, els catequistes d'aquesta comunitat i també mossèn Juan Muñoz, que habitualment els assisteix.

En finalitzar l'eucaristia, vam poder compartir un petit refrigeri, en el qual, sent la data assenyalada que era, no va mancar la coca de Sant Joan.

Volíem agrair des d'aquestes línies no només l'assistència de Mons. Antoni Vadell, sinó també les seves paraules plenes d'afecte que ens va transmetre l'alegria de l'Evangeli.

Mons. Antoni Vadell va presidir l'eucaristia.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Cal obligar?

El meu net, que ara té onze anys, va fer la Primera Comunió la primavera passada. Ara la parròquia ha ofert una preparació per a la Confirmació. El nen no vol fer catequesi; la mare diu que ja la farà de més gran, quan tingui més capacitat per decidir, i el pare pensa que sí, que no l'amoïnem. Crec que, com a menor d'edat, els pares l'han d'obligar a confirmar-se.

Causa certa perplexitat que una família que ha demanat el Baptisme per al seu fill i ha assumit els compromisos que això comporta passi ara per una situació tan absurda com la que descriu. Batejar un fill suposa voler iniciar-lo realment en una experiència de fe i això comença amb un testimoni significatiu de la vida dels pares que donen a entendre que creure en Jesucrist és un element decisiu en la seva vida. Si manca això, i per desgràcia és el que més sovint manca, ja podem tocar el flabiol. S'ha fixat vostè que els nens que tenen pares del Barça, per posar un exemple, són fervents seguidors del Barça? Hi ha coses que els petits només poden aprendre a casa, en la vida de la família. Caldria veure per què el nen no vol anar a catequesi. Cal fer-li entendre que a la vida s'han de fer coses que no ens venen de gust. Ara bé, obligar-lo a rebre la Confirmació de cap de les maneres. Té una edat on frueix d'una certa capacitat de decisió. La mare té una part de raó quan diu que potser més endavant decidirà, però per decidir cal tenir elements i criteris que cal oferir. També hauríem de preguntar-nos si en el cas del Sagrament compta més el que nosaltres «fem» que el que Déu ens dona. Vistes així les coses, jo proposaria la següent solució: els pares, fidels al compromís adquirit, han d'obligar el nen a participar a la catequesi de preparació, tant si en té ganes com si no en té. Això no és imposar-li cap convicció, entre altres coses perquè les conviccions són impossibles d'imposar. Ara bé, si un cop feta la catequesi el nen no vol rebre el sagrament de la Confirmació, cal respectar-li la decisió. La fe sempre es proposa, mai no s'imposa.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Decàleg de la mesquita-catedral de Còrdova

Aquesta postal respon a l'actualitat: ara toca a les catedrals, a l'agenda del Govern, qüestionant-ne la titularitat i propietat. Noves polèmiques, nous desafiaments. Per això, és bo saber, subratllar i il·luminar el tema amb l'esplendor de la veritat.

Primer, l'edifici de la mesquita va passar a ser lloc de culte al segle XIII. Tot l'edifici va ser convertit en lloc de culte i, des d'aleshores, hi ha estat destinat.

Segon, és un error sostenir que la catedral de Còrdova és un edifici de domini públic. Precisament, dos informes del Govern n'avalen la propietat i la immatriculació.

Tercer, el capítol porta a terme una administració escrupolosa dels béns encomanats.

Quart, l'Església de Còrdova acull aquest gran do que neix de la història, per posar-lo al servei del culte, de la cultura i de la caritat.

Cinquè, és lògic que l'Església faci servir el terme catedral, perquè actualment ja no és mesquita, en fidelitat a les seves veritables senyes d'identitat.

Sisè, la catedral mostra símbols musulmans intactes i textos corànics, en un exemple brillant de respecte al passat.

Setè, només es pot discutir la titularitat d'un bé davant dels tribunals.

Vuitè, atenció: en realitat, s'està obrint una «desamortització indirecta».

Novè, l'Església ha demostrat que és millor administradora, sense cap més benefici que ajudar.

Desè, 31 catedrals i 616 monestirs, a la llista que publicarà el Govern. Un tema gravíssim que afecta el poble.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Article molt interessant

Soc subscriptora de *Catalunya Cristiana*, amb la qual he col·laborat algunes vegades.

A la vostra revista del 19 d'agost passat he trobat a la pàgina 18 un article molt interessant. L'autor, Mació Grau, ens parla d'una col·lecció privada, referent a les marededus romàniques, que ha anat recopilant el Sr. Andreu Fité. Aquest senyor, amb gran amor i paciència, ha anat recopilant marededus romàniques fent-ne reproduccions i estudiant d'on provenia l'original.

Agrairia que poguéssiu posar-me en contacte amb aquest senyor o amb l'autor de l'article, ja que jo també en soc col·leccionista i tinc la joia de posseir una verge romànica molt bonica i beneïda pel molt estimat i malaguanyat bisbe Deig.

MONTSERRAT BLANCH
Barcelona

Mn. Dalmau, home de fe, home de país

Ha mort Mn. Dalmau, un patriota tenaç i rebel, un home avançat al seu temps. Va participar en la creació de l'Assemblea de Catalunya el 1971 i va promoure el retorn del president Tarradellas de l'exili. Va ser un dels primers capellans jutjat pel Tribunal d'ordre públic, juntament amb altres eclesiàstics, el 1965. Personatge incòmode per al règim, inicia una vaga de fam amb Lluís Maria Xirinachs a Santa Cecília de Montserrat i s'involucra en els fets del Palau de la Música Catalana. Més tard va promoure una carta en defensa del ciutadà Jordi Pujol per presumptes tortures a Capitanía. També va estar present a la Caputxinada al convent de Sarrià. Vinculat a grups com Pax Christi i seguidor de les teories de Teilhard de Chardin, era antimilitarista i amant

de l'ecologia.

Guardonat amb la Creu de Sant Jordi el 1996, aquest mateix any crea la Convenció per la Independència Nacional, entitat transversal i oberta per aglutinar el nombre més gran d'intel·lectuals i polítics per tal d'assolir la independència.

Mn. Dalmau ha entrat en una nova dimensió, però la seva força i la seva tenacitat continuaran. Home valent i dialogant, era alhora home d'Església i mitjancer entre l'home i Déu. Ell no veurà la terra promesa, però sense homes com ell no seríem on som. Que descansi en pau!

MIQUEL MENTRUIT
Barcelona

Saber escoltar

Tenint les orelles tan plenes de sorolls i informacions de tota mena, només ens escoltem a nosaltres mateixos. El claretà Joan Cirera ens diu que quan sapiguem escoltar podrem dir a l'altre les paraules que necessita sentir dels nostres llavis. Pensem-hi!

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Ningú no desitja la seva mort

Menteixen els promotors de la llei de l'eutanàsia quan esgrimeixen estadístiques prefabricades sobre la seva acceptació social. Molts joves i grans estan impacats, i tacats, per la propaganda de casos extrems presentats com a sofriments indicibles. No obstant això, no diuen res de les cures paliatives, de l'eliminació pràctica del dolor o de la professionalitat del personal sanitari.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

HILARI RAGUER

Monjo de Montserrat i historiadore

150 anys del naixement de l'arquebisbe de Tarragona Vidal i Barraquer

El cardenal de la pau

Francesc d'Assís Vidal i Barraquer va néixer a Cambrils el 3 d'octubre del 1868.

«Vidal i Barraquer no va voler signar la carta dels bisbes espanyols a favor de Franco»

El nostre cardenal, després de ser salvat el 1936 de les urpes de la FAI per Companys, va passar tota la guerra reclòs a la cartoixa de Farneta (Lucca, Itàlia). El 15 de gener del 1939 les tropes franquistes ocupaven Tarragona i el 16 de febrer Vidal i Barraquer s'entrevistava amb l'ambaixador de Franco a prop del Vaticà, Yanguas Messía, per comunicar-li el seu propòsit de tornar a Tarragona. L'ambaixador, complint al peu de la lletra les ordres de Franco i del ministre d'Afers Estrangers, general Jordana, li va respondre que «*el Gobierno se veía precisado a prohibirle la entrada en nuestro territorio, por haberse colocado él mismo fuera de nuestra España, con su actuación remota, pasada y presente*».

Aquesta triple acusació és en realitat un triple elogi dels mèrits històrics de Vidal i Barraquer.

L'*actuació remota* es referia al temps de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), durant la qual va defensar l'ús del català en la predicació i la catequesi, segons la normativa del Concili de Trento i de nombrosos concilis de la Província Eclesiàstica Tarraconense. Aquella dictadura no va ser tan sanguinària com la de Franco, però va ser molt pitjor en la persecució del català. Volia castellanitzar Catalunya i amb raó veia en la llengua el nucli essencial de la identitat catalana. Va prohibir tot ús públic del català. En una inauguració del curs al Seminari de Tarragona, assistint-hi, com s'estilava aleshores, totes les autoritats eclesiàstiques, civils i també militars, el governador militar va creure que s'havia pronunciat un discurs en català. Ho va denunciar al general Primo de Rivera, el qual, per aquell crim, exigí a Roma la remoció de Vidal i Barraquer. Però aquest va demostrar, amb nombrosos testimonis, algun fins i tot de militar, que aquell discurs s'havia pronunciat... en llatí!

L'*actuació passada* volia recordar

els anys de la II República (1931-1936). La Santa Seu, seguint la doctrina de Lleó XIII segons la qual l'Església no està lligada a cap règim o partit polític, va reconèixer de facto la República i a través del nunci Tedeschini va ordenar a tots els bisbes que fessin actes d'acatament a les noves autoritats i que procuressin que sacerdots, religiosos i fidels fessin el mateix. Vidal i Barraquer, que presidia la Junta de metropolitans (arquebisbes), va ser el principal col·laborador del nunci en l'aplicació d'aquesta consigna i va treballar per la conciliació entre l'Església i la República, sempre defensant els drets de l'Església. Si va fracassar va ser pel sectarisme de part de les esquerres, i també perquè la ultradreta catòlica monàrquica des del primer moment va conspirar contra la República.

Aturar la guerra

Finalment, l'*actuació present* del nostre cardenal es referia a la posició adoptada durant la guerra civil (1936-1939), i molt especialment a no haver volgut signar, malgrat les fortes i repetides pressions i amenaces, la carta col·lectiva dels bisbes espanyols a favor de Franco. Preo-

cupava a Franco, que es presentava com a salvador de la religió, que alguns catòlics estrangers, sobretot a França, tot i condemnar la persecució religiosa dels primers mesos a la zona republicana, denunciessin també la repressió a la zona blanca i rebutgessin el títol de *croada* que molts bisbes donaven al conflicte. Per això Franco va demanar al cardenal Gomà que, ja que pràcticament tots els bisbes estaven a favor seu, ho proclamessin en una carta col·lectiva adreçada a l'episcopat mundial, i al capdavant a l'opinió pública internacional. Seria l'acte de propaganda més important de tots.

En canvi, Vidal i Barraquer no creia que l'Església hagués de ser part en aquella guerra fratricida. No era missió seva atiar-la, sinó mirar de posar-li fi. Per això, a banda de no signar aquell document, pressionava la Santa Seu per tal que intentés una intervenció o mediació de les principals potències per aturar la guerra. Va instar repetidament en aquest sentit el secretari d'Estat, Pacelli, i fins va escriure a Franco, a Negrín, a Daladier, a Chamberlain i a Mussolini, i animava el Comitè per la pau civil i religiosa a Espanya que alguns catòlics havien muntat a

El cardenal Vidal i Barraquer (tercer per l'esquerra) amb els cardenals Francesco Ragonesi i Josep Miralles.

París. Si hi hagués hagut una intervenció internacional, de manera que cap dels dos bàndols hagués tingut les mans lliures per a una repressió indiscriminada, la reconciliació posterior hauria estat molt més fàcil. Aquestes gestions enfurismaven de mala manera Franco, perquè precisament el que ell procurava era allargar la guerra. I a això s'oposava el cardenal Vidal i Barraquer amb les seves gestions a nivell internacional. Per això ha meregut aquell títol que amb tota justícia li va aplicar mossèn Muntanyola: *el cardenal de la pau*.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

XAVIER MORETÓ
Consiliari de Vida Creixent

El papa Joan XXIII, el Papa bo

Encetem un nou curs de Vida Creixent i, amb el nou curs, comencem un nou temari. Agraïm la col·laboració del P. Renau, jesuïta, que ha acceptat l'encàrrec d'elaborar aquest temari. El títol és molt indicatiu del seu contingut: *Testimonis de Jesucrist al segle XX*, i el primer dels testimonis també és molt suggeridor: Joan XXIII.

El papa Joan —el Papa bo com se'l coneixia popularment— ha estat una de les figures més importants del segle XX. La seva rellevància li ve, sobretot, pel fet d'haver convocat el Concili Vaticà II. Com ens diu el nostre autor només començar, en la presentació: «El Concili Vaticà II va representar una ventada important del Sant Esperit a la nostra Església...»

Tanmateix, el papa Joan —la seva vida, el seu tarannà, la seva inspiració— pot ser una bona ocasió per aprofundir en el Misteri de la matei-

El Concili Vaticà II va representar una ventada important del Sant Esperit a la nostra Església.

xa Església. Així ho vam comentar en la nostra primera reunió d'animadors de Vida Creixent. Només adonar-nos de les circumstàncies que van envoltar el seu nomenament com a Papa ja pot ser revelador. Certament, Joan XXIII va ser triat com a «Papa de continuïtat». Una persona gran, senzilla, en els temps que imperaven en l'Església, una Església entesa com a «societat perfecta» —definició que venia del Vaticà I—, tenia al darrere la intenció clara que tot continués igual. «Vostè resi, passegi pel jardí, i nosaltres ens ocuparem de tot», li deien els cardenals de la cúria. I vet aquí que convoca un Concili! Val a dir que

ni ell mateix podia sospitar l'abast d'aquella decisió. El papa Joan no va viure prou per veure'l acabat però va ser el seu successor, Pau VI, un intel·lectual, el qui el va acabar. Potser era el que calia. Però també el papa Pau va tenir els seus dubtes...

Tot plegat ens pot ajudar a acceptar la realitat —fins i tot la naturalesa— de la mateixa Església, un element aquest que, a voltes, ens costa tant d'entomar. «Jo crec en Jesús però no en l'Església» sentim sovint. Potser hi ha quelcom més que no veiem i que ha ajudat l'Església a tirar endavant, especialment en els moments més crucials de la seva història...

Invitació al testimoniatge de Jesucrist al segle XXI

JOSEP MARIA FERRAN I TORRENT
President-coordinador de VC de Tarragona

Enguany, la guia de Vida Creixent 2018-19 se centra a donar a conèixer i reflexionar amb onze persones referents del segle XX que han estat testimonis de Jesucrist, guia elaborada per Jesús Renau, s.j. Els deu temes són (1) Joan XXIII, (2) Elisabeth Eidenbenz-Irena Sendler, (3) Màrius Torres i Perenya, (4) Ety Hilesum, (5) Pierre Theillard de Chardin (6) Gianna Beretta Molla, (7) Antoni Gaudí i Cornet, (8) Rosa Deulofeu i González, (9) Lluís Espinal S.I. i (10) Cristina Kaufmann. Generalment, a les reunions mensuals d'una hora, hi anem a descobrir: què hi veig en el tema i què em diu?

L'enfocament del testimoniatge de Jesucrist en aquestes 11 persones, què ens pot inspirar a cadascun

de nosaltres, perquè donem el nostre testimoniatge personal, familiar i social en el dia a dia?

Us convido a llegir la guia i, a la vegada, vull compartir un altre gran testimoniatge d'una dona senzilla. El dia 5 de setembre passat, es van complir vint-i-un anys de la mort de santa Teresa de Calcuta. Era la santa de l'apropament, del contacte, de l'acolliment i l'acompanyament dels més pobres entre els pobres i, en el seu record, en la seva intercessió, així com en la pregària respecte als 11 personatges plens d'iniciativa, hem posat en marxa, de moment als bisbats de Tortosa, Tarragona i Urgell, una iniciativa pastoral transversal la «CaLC3». Aquesta iniciativa vol fomentar el contacte en l'apostolat laïc compromès obert a totes les edats i a totes les persones.

El propòsit de Vida Creixent és

que cap persona jubilada no se senti sola. També és important, com a persones més grans i que estem en família, algunes àvies i avis, veure com podem ajudar els nostres fills i filles, nets i netes en l'apostolat laïc.

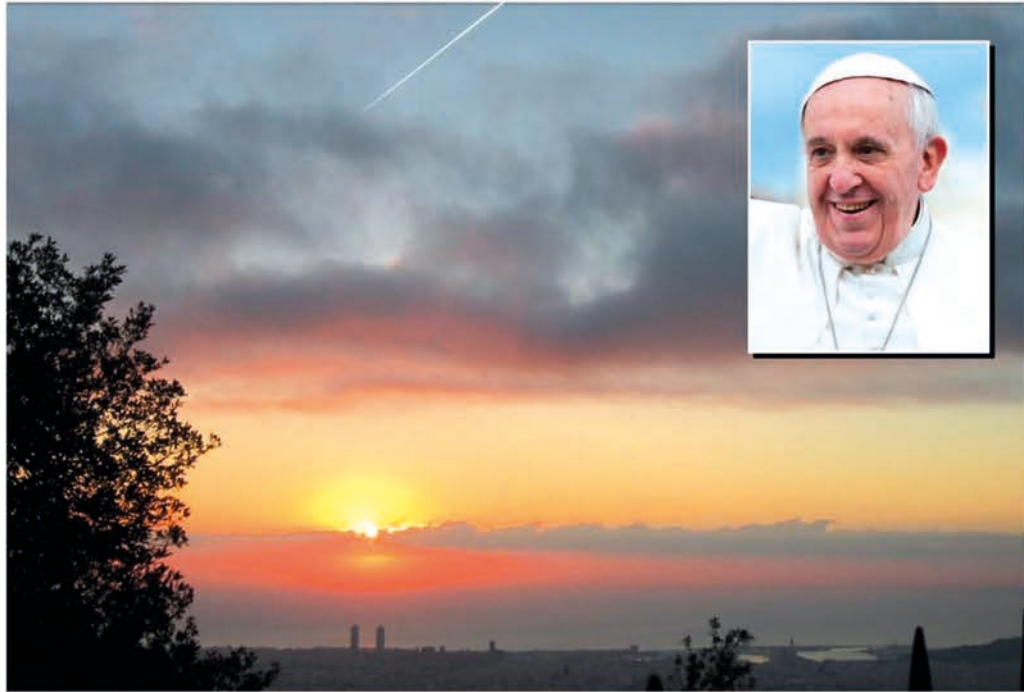
A més dels 11 personatges esmentats de la guia, avui hi afegeixo santa Teresa de Calcuta, amb una vida molt rica i complexa d'entendre. Una de les seves pregàries va ser: «El fruit del silenci és l'oració, el fruit de l'oració és la fe, el fruit de la fe és l'amor, el fruit de l'amor és el servei i el fruit del servei és la pau.»

AGENDA

OCTUBRE

Dijous 4: reunió d'animadors. A les 17 h, a la sala d'actes. Tema II: «Elisabeth Eidenbenz – Irena Sendler.»

Dissabte 27: assemblea diocesana. Oberta a tothom. A la parròquia de Sant Isidor, a les 10.15 h.

17 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «Laudato Si'» —«Lloat sigueu»—

30 L'ECOLOGIA té una dimensió CULTURAL

La dimensió cultural és un aspecte rellevant de l'ecologia que Francesc ens proposa. No sempre s'ha considerat així, però té molt sentit afirmar que **el patrimoni que hem heretat inclou la natura i, també, un patrimoni històric, artístic i cultural** que està igualment amenaçat. «*La cultura és quelcom més que allò que nosaltres hem heretat del passat; cal entendre-la també en el seu sentit viu, dinàmic i participatiu; i no la podem ignorar a l'hora de repensar la relació dels éssers humans amb el medi ambient*» (LS 143).

En parlar de l'ecologia relativa a un territori concret, també té sentit que no tan sols fixem l'atenció en els problemes ambientals, sinó que també prenguem en consideració **les cultures locals** i les dificultats que els ciutadans que viuen en aquest territori concret han de superar per tenir-ne cura i mantenir-les. Si no ho fan ells, qui poden esperar que ho faci?

N'hi ha prou d'observar el que ja està succeint en el nostre món i treure'n conseqüències. El fenomen de la globalització i del consum compulsiu, juntament amb el creixent pluralisme en els països més desenvolupats, afavoreixen l'*homogeneïtzació de les cultures*, posant en risc la varietat cultural, que és un tresor de tota la humanitat.

Les organitzacions internacionals i els grans grups empresarials no poden ignorar els drets dels pobles i les seves cultures quan decideixen programar i dur a terme els seus plans d'actuació. Per una raó evident: les seves decisions afectaran la vida de les persones i, per tant, també la seva cultura (cf. LS 144).

En aquest sentit Francesc ha denunciat algunes formes d'explotació i degradació del medi ambient que no tan sols acaben amb els recursos que les comunitats necessiten per a la subsistència, sinó que posen en risc les institucions socials que han conformat la seva identitat i la seva riquesa cultural durant molts segles. **Les**

«La cultura és quelcom més que el que nosaltres hem heretat...»

seves paraules són molt incisives i ens interpel·len. Ha escrit: «*La imposició d'un estil hegemònic de vida, vinculat a un únic model de producció, pot ser tan perjudicial per a una comunitat com l'alteració dels ecosistemes*» (LS 145).

31 El nostre entorn condiona la VIDA QUOTIDIANA

Si entenem que el nostre entorn és un 'tot' que constitueix l'ambient on vivim, incloent-hi l'espai físic on desenvolupem la nostra vida i també les persones i les coses amb les quals mantenim relació, no tindrem cap dificultat a reconèixer que l'entorn condiona la nostra vida quotidiana.

Francesc afirma que **l'entorn on es desenvolupa la vida de les persones condiona la millora integral de la qualitat de vida de cadascú**, perquè «*el nostre entorn influeix en la nostra manera d'entendre la vida, de sentir i d'actuar. Alhora, en els nostres habitatges, les nostres llars, els nostres ambients de treball i els nostres barris, usem l'ambient per expressar la nostra identitat*» (LS 147).

Per aquest motiu, **res del que forma part del nostre entorn immediat no pot deixar-nos indiferents**, perquè tot ens afecta encara que no en siguem conscients. En la pràctica, «*ens esforcem per adaptar-nos al medi ambient i, quan és desordenat, caòtic i carregat de contaminació visual i acústica, l'excés d'estímuls fa molt difícil que ens hi sentim integrats i feliços*» (LS 147).

Tanmateix, **cal valorar l'esforç de moltes persones per superar les limitacions degudes al propi entorn.** «*És admirable la creativitat i la generositat de persones i grups que són capaços de respondre a les limitacions mediambientals alleujant els efectes adversos dels seus entorns i aprenent a orientar la seva vida enmig del desordre i la precarietat*» (LS 148).

Però no ens pot deixar indiferents que en alguns ambients «*la pobresa extrema* faciliti l'aparició de comportaments inhumans i l'explotació de persones per part d'organitzacions criminals»; i que, «*en els barris perifèrics de les grans ciutats, l'experiència diària de l'amuntegament i l'anonimat social pugui provocar la sensació de desarrelament que afavoreix les conductes antisocials i la violència*» (LS 149).

En contrast, sabem prou bé que **l'amor permet teixir lligams de pertinença i convivència que converteixen l'amuntegament en una experiència comunitària que supera les barreres de l'egoisme.**

«*Ens esforcem per adaptar-nos al medi ambient i, quan és desordenat, caòtic i carregat de contaminació visual i acústica, l'excés d'estímuls fa molt difícil que ens hi sentim integrats i feliços*» (LS 147).

- Quines possibilitats tens de canviar el teu entorn per tal que la qualitat de vida de les persones amb les quals convius pugui millorar?
- Com pots afavorir la creació de vincles de pertinença en una comunitat? Et sents capaç de dissenyar un pla d'acció amb aquesta finalitat?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cada vegada hi ha més manca d'oxigen en moltes zones dels oceans

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

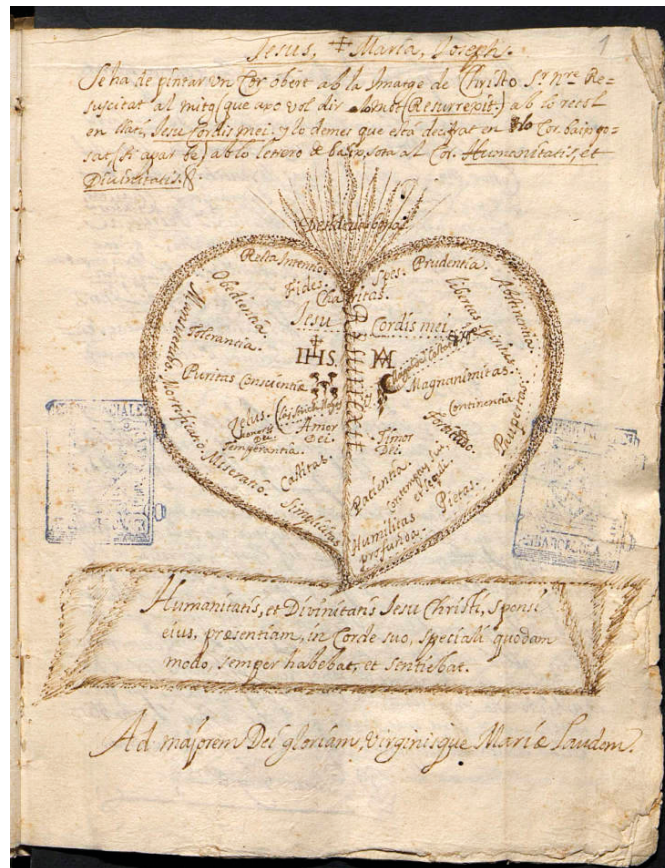
Em direu que parlo massa de les desgràcies que s'originen en el nostre planeta a causa del canvi climàtic i de l'acció de l'home. Potser teniu raó i direu que soc un pessimista. No vull ser-ho, és clar, però el que ens diuen els experts és tan cert i, al mateix temps, tan esfereïdor que crec que ho haig de comunicar perquè ens interessa a tots. Ara a la revista *Science* s'ha publicat un article, que no podem passar per alt, sobre el deteriorament del nostre habitat en un altre aspecte. Exposa el resultat de les investigacions fetes per 26 científics d'institucions d'arreu del món sobre l'estat dels oceans respecte a la seva oxigenació (cal dir, però, que aquesta vegada no hi ha gué participació espanyola).

Suposo que bé sabeu que la vida als oceans necessita que a les aigües hi hagi una certa quantitat d'oxigen dissolt. Sense oxigen, res de vida. Però no en tota l'extensió oceànica s'hi troba la mateixa quantitat d'aquest gas vital i per això hi ha zones de poca vida. I quina és la conclusió que treuen de les seves recerques els autors de l'article que hem dit? Ras i curt: el volum d'aigua dels mars i oceans desproveït d'oxigen s'ha vist quadruplicat en els últims 50 anys. És a dir, que ca-

da vegada hi ha més zones marines que perden la capacitat d'allotjar aquella diversitat de plantes, animals, algues i microorganismes que fan de les seves aigües una font de recursos i un regulador de la vida del planeta.

I quina ha estat la causa d'aquest desastre? Crec que l'heu endevinada: el canvi climàtic sobretot. Com que a la superfície hi ha un augment de l'anhidrid carbònic i altres gasos que acaben també penetrant a les aigües s'hi fa un acidificació i pèrdua d'oxigen. Però al canvi climàtic cal afegir-hi l'abocament de residus i restes de fertilitzants i nutrients que també influeixen negativament a la presència de l'oxigen a l'aigua. Diu l'article: «Per a molts organismes, els nivells més baixos d'oxigen poden reduir la supervivència i el creixement, alterar el comportament, perjudicar la reproducció, alterar la resposta immune i augmentar les malalties.» Per això, Denise Breitburg, una de les participants en l'estudi fet, ens diu: «La disminució de l'oxigen als oceans és un dels efectes més greus de les activitats humanes en el medi ambient... El món necessita frenar el canvi climàtic i la contaminació per nutrients.» Oi que val la pena saber-ho?

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

 Historiador
 jpallarespersonat@gmail.com

«Rahó de l'Esperit», manuscrit que es conserva a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona.

Quan es parla de la història de l'Església i es diu que en el passat no hi va haver dones rellevants, pel que fa a Catalunya és fals. Des de temps medieval fins als nostres dies Catalunya ha tingut un gruix important d'escriptors místiques, alguns les hem rescatat de l'oblit des d'aquestes pàgines, molt importants, com és el cas que ara ens ocupa de Teresa Mir i March.

Filla d'un metge manresà, Bonifaci March, de família de comerciants, i de, Maria Bosch de Pla Traver, d'Olot de família benestant. Teresa, nascuda a Olot el 1681 seria la sisena filla de set germans, cinc noies i dos nois, dels quals només en sobreviurien ella i una germana més gran, monja a les Carmelites descalces de Valls.

Als vuit anys quedaria òrfena de mare, una dona pietosa i mística, de la qual es diu que tenia èxtasi i visions. El pare es va casar en segones núpcies amb Margarida Llorenç a començaments de 1694. I Teresa va contraure matrimoni mig any després. El seu marit, Josep Mir, era fill de la madastra Margarida Llorenç, d'un matrimoni anterior.

Per matrimoni, Teresa March adoptà el cognom del marit, Teresa Mir i March. L'any següent va quedar hereva universal en morir el seu pare. A partir d'aquest moment, poc més

sabem de Teresa, només que va tenir un fill, Domènec, el 1704, que viuria fins al 1735, i que la seva vida va transcórrer entre Olot i Castelló d'Empúries.

Gràcies als treballs d'Anna Garcia Busquets, de la Universitat de Girona, sabem que va escriure, entre la primavera de 1709 i la de 1714, *Rahó de l'Esperit*, manuscrit que es conserva i que durant la redacció del qual, va enviuadar.

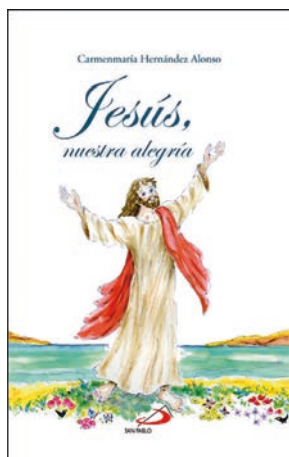
Un interès afegit en el cas de Teresa Mir com a escriptora mística és el seu estat laic, ja que no pertanyia a cap orde religiós. Teresa Mir havia tingut vocació religiosa, com la seva germana i segurament hauria seguit els seus passos si no hagués estat pel matrimoni de conveniència, comú en aquella època. Es feien casar sengles fills de vidus que havien contret segones núpcies, a fi d'assegurar la transmissió i herència dels patrimonis familiars.

En el manuscrit, conservat a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, explica els seus ambiciosos projectes i dona algun petit detall de la seva vida, però res ha pogut concretar-se sobre la resta de la seva vida fins als moments finals.

En el seu testament, dictat el 1752 a Olot, repartia els béns entre l'església de Sant Esteve i la Congregació dels Dolors de la seva vila nadiua, on va morir a l'edat de 84 anys, el 22 de juliol del 1764.

GENT DE CASA

Teresa Mir i March

CARMENMARÍA HERNÁNDEZ ALONSO

Jesús, nuestra alegría
San Pablo, 2018, 96 pàg.

El món que ens envolta és meravellós. Només cal que ens endinsem en la bellesa que conté. A través d'il·lustracions precioses i textos suggeridors, Jesús ens ensenya en aquest llibre, de la mà de l'autora, a contemplar les meravelles de la vida per alegrar-nos i sorprendre'ns cada dia amb l'amor de Déu. Ell és el regal que ens transmet pau i felicitat.

FRANCESC

El encuentro con el Resucitado
Ciudad Nueva, 2018, 122 pàg.

En aquestes pàgines s'apleguen les catequesis del papa Francesc sobre la missa. Constitueixen una gran ajuda per descobrir o redescobrir —en un entorn cada cop més profà— l'amor de Déu que resplendeix a través d'aquest misteri de la fe que és l'Eucaristia. El Sant Pare analitza de manera clara i senzilla les diferents parts de la litúrgia.

ROBERT BARRON-JOHN L. ALLEN

Encender fuego en la tierra
Palabra, 2018, 288 pàg.

Al llarg de les converses amb el vaticanista John L. Allen, el bisbe Robert Barron desgrana multitud d'aspectes de la fe: des de Jesús al segle XXI fins a l'oració, passant per la ciència, l'ateisme o la vida espiritual. Malgrat les dificultats, l'Església i els catòlics hem d'afrontar, de manera intel·ligent, l'escepticisme del món.

LEV TOLSTÓI

La historia de un caballo
Acantilado, 2018, 88 pàg.

Jolstomer, un cavall decrepit i malalt, relata als seus companys equins el seu sorprenent periple vital, marcat repetidament per la barbàrie humana. Narrada des del punt de vista del mateix cavall, Tolstói ens parla en aquesta novel·la d'inquietuds humanes immortals com la sort, la vellesa o el valor de les aparences.

JORDI BASTÉ-MARC ARTIGAU

Els coloms de la Boqueria
Rosa dels Vents, 2018, 320 pàg.

Un matí de finals d'estiu, el cèlebre mercat barceloní de la Boqueria es tenyeix de sang després d'un crim espantós que trastoca la ciutat. El singular detectiu Albert Martínez es trobarà immers en un cas en què l'amistat i la traïció, el talent i l'enveja es combinen fins a desembocar en un final frenètic.

VICENÇ LLORCA

Aquell antic missatge de l'amor
Columna, 2018, 382 pàg.

Xavier Rius, economista de Barcelona format a Nova York, ha de fer front a la pèrdua de la seva feina en el marc de la crisi econòmica i a la ruptura del seu matrimoni. El protagonista viurà el doble repte d'haver de descobrir el sentit dels enigmes de la seva ciutat (a través d'un misteriós llibre), així com els misteris del seu cor.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

Un extraterrestre a Barcelona

Amb aquesta comèdia, es pot dir que l'autor Fernando Trías de Bes (Barcelona, 1967) debuta com a dramaturg. La seva faceta d'economista, assagista, articulista i narrador no li impedeix de temptar aquest nou registre literari, tot i que un assaig seu, *El vendedor de tiempo*, ja es va adaptar a l'escenari fa uns anys. Un dels seus èxits més sonats com a assagista és el llibre *La buena suerte*, escrit amb Àlex Rovira, que amb els anys ha superat els tres milions d'exemplars amb nombroses traduccions.

En l'actual aposta teatral, l'autor

explora el sentit de l'humor amb una bona dosi de denúncia social i, sobretot, política, en un moment que les paraules *corrupció*, *màster*, *tesi* i *plagi* han sortit del diccionari per entrar fins i tot al plat de la sopa.

La trama d'*El tràmit* té lloc en un espai tancat, una sala comunicada a l'exterior només per veus en *off*, un telèfon intern i una porta imaginària de ciència-ficció que condueix a l'altra banda de la racionalitat. I de bon començament un no es pot estar de pensar que potser es tracta d'un homenatge subtil a *El mètode Grönholm*, de Jordi Galceran.

Però no, la cosa se'n distancia de seguida. Aquí, l'autor ha escollit tres científics: un físic (Xavier Serrano), una psiquiatra (Mònica Glaenzel) i un metge (Àlex Casanovas). Els tres han de peritar un fet insòlit: certificar si un «ésser viu» és o no és un extraterrestre, aparegut en un bar de barri de Barcelona.

L'humor de la comèdia va pujant de to. El límit de comèdia esbojarrada només es dona en algun moment determinat perquè l'acció ho exigeix. Fa la impressió que el director hagi posat el fre just quan calia, per evitar convertir la comèdia només en un *divertimento* que entorpeixi la reflexió de fons. De les malifetes dels de dalt se'n ressenten sobretot els de baix. La condició de la misèria humana ensenya a *El tràmit*, amb l'escut protector de l'humor i la ironia, el seu rostre més fosc.

Tota la companyia de l'obra de Fernando Trías de Bes que ha debutat com a dramaturg amb la comèdia «El tràmit» al Teatre Borràs.

© Premsa KdC

«EL TRÀMIT»

de Fernando Trías de Bes

INTÈRPRETS: David Bagés, Àlex Casanovas, Susanna Garachana, Mònica Glaenzel, Manel Sans i Xavier Serrano

DIRECCIÓ: Martí Torras Mayneris
Teatre Borràs, Barcelona.

Fins a l'11 de novembre

AMB BON HUMOR

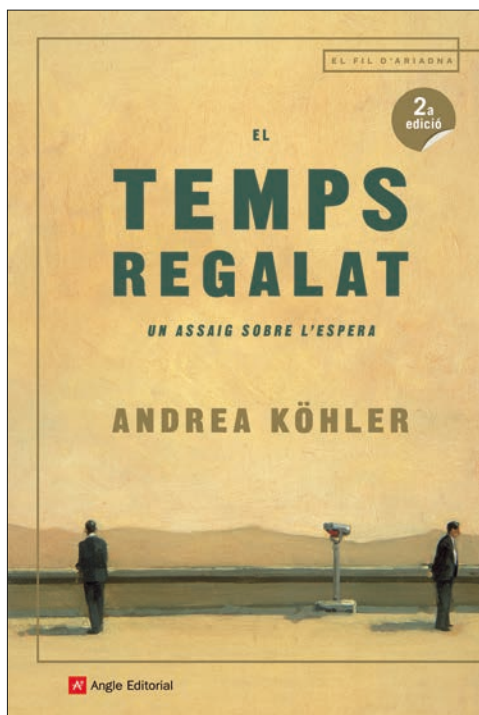

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP MARIA BOIXAREU VILAPLANA
Editor i escriptor

Una reflexió sobre el temps

ANDREA KÖHLER

El temps regalat

Un assaig sobre l'espera

Angle Editorial, 2018, 136 pàg.

Aquest llibre de la filòsofa alemanya Andrea Köhler, traduït al català per Joan Ferrarons, és un regal a la intel·ligència i una invitació seriosa a reflexionar sobre el temps i l'espera. Aquest assaig aprofundeix i s'estén de manera prolífica en una immensa varietat de tipus d'espera. A mesura que es va avançant en la seva lectura, l'interès del lector augmenta fins al punt de fer-se amè, tenint en compte que es tracta d'un assaig filosòfic.

Köhler recorre a molts escriptors, dramaturgs, poetes, filòsofs o científics que d'una manera directa o indirecta han tractat els temes de l'espera o el temps en les seves obres. Un d'ells és Samuel Beckett, en el diari del qual hi troba: «La veritat despullada, atroç, era que l'espera havia estat el seu destí tota l'estona.» L'autora fa referència a l'experiència que va haver de patir el dramaturg George Tabori: mig dia i una nit esperant el mestre Beckett. Comenta Köhler: «Si l'obra tracta de l'espera, aleshores deu ser en el sentit que l'espera i l'aguant són el mateix.»

No hi podia faltar una observació sobre les sales d'espera: «L'anonimat de les sales d'espera també és, naturalment, una mesura de protecció: tots aquells malalts ensardinats que s'aguanten junts reclamen un contrapès neutral.» A mesura que avança el temps «l'espera es converteix en un estudi de tics i trets» i en posa exemples que tots hem experimentat en aquests llocs. «Però quan l'espera s'alia amb el dolor —per exemple a urgències— mostra realment la seva naturalesa depredadora.» No hi falten, entre altres, referències a Kafka, Freud, Heidegger, Proust, Nietzsche o Goethe. Sobre el primer: «Cap autor no deu haver tractat del parentiu entre l'escriptura i l'espera d'una manera més despietada que Kafka.» Com a refugi del dia assenyala la migdiada que «encara promet una aventura eròtica imaginària».

RAUXA

Destí, llibertat i atzar

Per als antics grecs, l'home estava marcat pel destí. Els déus decidien arbitràriament l'esdevenir de cada persona, la qual no podia fer res per oposar-se als capricis divins. Tota la incomparable bellesa i la passió vital de la literatura homèrica i de les tragèdies gregues queda lleugerament entelada per aquesta cruel manca de llibertat.

És en la tradició jueva i sobretot cristiana que la llibertat humana és respectada plenament per Déu. No és que Déu es mostri tolerant o compleixi els drets humans; en el cristianisme la llibertat de l'home no neix de cap convenció sinó del mateix amor diví. L'amor de Déu cap a l'home és tan gran, pur i incondicional que per res del món no gosa forçar-nos. És tanta la reverència amorosa cap a la seva criatura que fins i tot permet que aquesta el crucifiqui. En descobrir que la pròpia llibertat li ve de l'amor de Déu, l'home percep el món ple de sentit.

Sense Déu el món contemporani creu que l'univers està governat per l'atzar. Les coses tant poden ser com no ser. L'home existeix per una cadena de casualitats biològiques en què l'amor no hi té cabuda. En la infinita buidor de l'univers, el patiment humà no és escoltat per ningú... perquè no hi ha ningú. L'univers no respon a res, no té sentit i la mateixa pregunta pel sentit és absurda. Comparat amb l'autodestrucció a què ens aboca l'atzar, fins i tot el cruel destí dels grecs sembla tendre i misericordiós.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Altres bisbats

NOVAHUMANITAS

El **cap de setmana 6 i 7 d'octubre**, a València, formació humana *Vivir el amor verdadero* amb M. Ángeles de los Ríos (www.novahumanitas.org).

Barcelona

MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI

El **dijous 4 d'octubre**, a les 18.30, conferència de Mn. Francesc Nicolau sobre *Estrelles que presenten particularitats que no es coneixien* al Seminari (c/ Diputació, 231 - Barcelona).

GAUDÍ

El **dijous 4 d'octubre**, a les 19.00, presentació del llibre *El gran espectáculo del cielo* de Marco Bersanelli on aprofundeix sobre l'arquitectura i el disseny de Gaudí a la Sagrada Família. Serà a la llibreria Claret de Barcelona.

PENA DE MORT

El **dijous 4 d'octubre**, a les 19.30, conferència d'Emili Chalaux i Oriol Llobet *Pena de mort a l'Àfrica* al Casal Lloïola (c/ Balmes, 138 - Barcelona). Organitza: ACAT i Casal Lloïola.

800 ANYS MERCÈ

El **dijous 4 d'octubre**, a les 20.00, recorregut musical pels 800 anys de la Mercè amb Acadèmia 1750-Cor de cambra Anton Bruckner, Marta Mathéu i Marta Infante a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona.

IRAQ

El **dijous 4 d'octubre**, a les 20.45, sopar-col·loqui solidari amb el P. Naeem Ayub Shosahndy (sacerdot iraquíà refugiat) al Cercle Eqüestre (c/ Balmes, 169 bis - Barcelona). Tel. 629 761 414 (Orde Constantinià).

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 7 d'octubre**, a les 17.30, concert del cor Lerània al monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès, 55 - Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dimarts del 16 d'octubre al 20 de novembre**, a les 19.00, seminari *Treballar per viure o viure per treballar? Una proposta des de l'Evangeli* (tel. 933 172 338).

AMICS DELS ÀNGELS

El **dissabte 27 d'octubre**, a les 10.30, visita a la torre Bellesguard d'Antoni Gaudí de Barcelona (inscripcions: tel. 933 230 616).

Girona

ADORACIÓ

El **dijous 4 d'octubre**, a les 22.00, adoració nocturna al temple del Sagrat Cor de Girona.

Lleida

CERTAMEN MARIÀ

El **dilluns 1 d'octubre**, a les 18.30, rosari; a les 19.00, eucaristia amb el cor Units pel cant; el **dimarts 2**, a les 12.00, eucaristia cantada amb la coral Veus amigues; a les 19.00, eucaristia presidida pel bisbe Salvador Giménez, canta la coral L'Estel; el **divendres 5**, a les 20.30, vetlla de pregària amb Maria; el **diumenge 7**, a les 12.00, eucaristia amb el cor parroquial de la Mercè de Lleida; a les 13.00, inauguració de la restauració de la imatge de la Mare de Déu del jardí; a les 18.00, certamen marià. Tots els actes seran a l'oratori o al paranimf de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **diumenge 28 d'octubre al dilluns 10 de desembre**, curs d'immersió ignasiana. Més informació: cmarcet@jesuites.net.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els joves africans tinguin accés a l'educació i al treball en els seus països

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: J. M. Alimbau, Pilarín Bayés, J. M. Boixareu, Agustí Codinach, J. M. Ferran, Francesc Gambús, Marta García, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Raquel Parici, Quique, Hilari Raguer, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Rafael Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, Paco Xammar, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralte (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

El pintor badaloní Pedro Baos fa servir la tècnica dels antics pintors clàssics espanyols. Amb el desenvolupament de tècniques pictòriques amb moltes transparències, aconsegueix impregnar els seus quadres d'una atmosfera pròpia tan personal. Ho comprovem en el quadre *Dues germanes al monestir de Sant Jeroni de la Murtra a Badalona*, que ha donat per a una gala benèfica a favor de la Fundació Juan Bonal, de la Congregació de les Germanes de la Caritat de Santa Anna. Més informació: www.fundacionjuanbonal.org.

El seu palmarès és molt ampli. De fet, va començar a pintar el 1975. Quin és actualment el seu estil pictòric?

Vaig deixar enrere la pàtina surrealista per endinsar-me en un treball de plasmar la bellesa estètica amb quadres molt més reflexius i elaborats. El meu estil actual és l'acadèmic, perquè és el que em demana la clientela. Faig paisatges i retrats per encàrrec, però és que a més ho faig amb tranquil·litat, de forma relaxada. També faig classes de pintura en dos centres de Badalona.

Ha donat els seus quadres a diferents causes benèfiques. És important aquest compromís social?

Jo em sento molt a gust quan faig donacions. Treuen molts diners de les meves obres, i amb això ja em sento pagat. He col·laborat amb moltes causes benèfiques: entre altres, la Fundació Josep Carreras o la família de Marta del Castillo, la jove sevillana assassinada. També vaig col·laborar amb la compra de maquinària per a l'Hospital Can Ruti de Badalona. De tant en tant he de vendre [riu], però la satisfacció més gran és col·laborar amb una bona causa.

I ara es tracta de la Fundació Juan Bonal, de les germanes de la Caritat de Santa Anna.

Sí, exactament. La Fundació Juan Bonal ajuda a sufragar les obres socials que desenvolupa arreu del món la Congregació de les Germanes de la Caritat de Santa Anna. Enguany la gala vol recaptar diners a favor dels damnificats a l'estat indi de Kerala, on les pluges torrencials del monsó han causat inundacions que han arrasat poblacions sen-

Pedro Baos, pintor badaloní

Pedro Baos al seu estudi.

«Treuen molts diners de les meves obres, i amb això em sento pagat»

ceres. La catàstrofe, qualificada pel govern central de l'Índia com a «greu desastre de la natura», ha deixat 725.000 desplaçats i més de 700 morts. Les germanes, presents a l'Índia des de fa dècades, han activat un procediment d'emergència per ajudar les comunitats perquè no oblidem la nostra solidaritat quan la catàstrofe deixa de ser notícia.

Quan i on tindrà lloc la gala a benefici de les víctimes de les inundacions de Kerala (l'Índia)?

La gala tindrà lloc el 5 d'octubre al Palau Robert de Barcelona. Per recaptar diners he donat una pintura de la meva col·lecció privada: *Dues germanes al monestir de Sant Jeroni de la Murtra a Badalona*. És un oli de 120 x 80 cm.

Quadre a benefici de la Fundació Juan Bonal.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca